

Tulkkiversio

ASUMISEN JA SOSIAALITURVAN PIENI SANASTO

vasta Suomeen muuttaneelle

1. Taloyhtiö

Taloyhtiö / asunto-osakeyhtiö.....	4
Isännöitsijä.....	4
Huoltoyhtiö / kiinteistöhuolto.....	4
Vuokralatoyhtiö.....	4
Yksityinen vuokranantaja.....	4
Vuokralainen.....	4

2. Vuokrasopimus

Vuokrasopimus.....	4
Asuinhuoneenvuokralaki=AHVL.....	5
Vuokra.....	5
Määräaikainen vuokrasopimus.....	5
Toistaiseksi voimassa oleva vuokrasopimus.....	5
Irtisanominen.....	5
Irtisanomisaika.....	5
Kalenterikuukausi.....	6
Vuokravakuus / takuuvuokra.....	6

3. Hyvä tietää vuokralaisena

Muuttoilmoitus.....	6
Digi- ja väestötietovirasto.....	6
Kotikunta.....	6
Sähkösoyimus.....	6
Kotivakuutus.....	7
Palovaroitin.....	7
Kotirauha.....	7
Järjestyssäännöt.....	7
Tavanomainen kuluminen.....	7
Korvausvelvollisuus.....	8
Muuttosiivous.....	8

4. Ongelmia asumisessa

Vikailmoitus.....	8
Vesivahinko.....	8
Valitus (isännöitsijälle).....	8
Varoitus.....	8
Vuokrasopimuksen purkaminen.....	9
Häätö.....	9

5. Tietoa sosiaaliturvasta

Sosiaaliturva.....	9
Sosiaalipalvelut.....	9
Aikuissosiaalityö.....	9
Maahanmuuttajapalvelut.....	9
Kansaneläkelaitos = Kela.....	10
Etuus.....	10
Ensisijainen- ja viimesijainen etuus.....	10

Ensisijaiset etuudet

Vammaisetuus.....	10
Takuueläke.....	10
Äitiysraha.....	10
Vanhempainraha.....	10
Isyysraha.....	10
Kotihoidon tuki.....	11
Elatustuki.....	11
Lapsilisä.....	11
Yleinen asumistuki.....	11
Työmarkkinatuki.....	11
Ruokakunta.....	11
TE-toimisto.....	11
Kulukorvaus.....	12
Kotoutumissuunnitelma.....	12

Viimesijaiset etuudet

Perustoimeentulotuki.....	12
Täydentävä toimeentulotuki.....	12
Ehkäisevä toimeentulotuki.....	12
Toimeentulontukilaskelma.....	12
Perusosa.....	13
Tiliote.....	13
Maksusitoumus.....	13

Vuokran maksu ja perustoimeentulotuki

Kohtuulliset asumismenot.....	13
Vuokran omavastuuosuus.....	13

Huomioi nämä asiat jos saat etuuksia

Palkka.....	13
Veronpalautus.....	14
Tuen takaisinperintä.....	14

6. Maksuongelmat

Eräpäivä.....	14
Maksumuistutus / maksukehoitus.....	14
Maksuhäiriömerkintä / luottotietomerkinä.....	14
Maksusuunnitelma.....	14

Tämä pieni asumisen ja sosiaaliturvan sanasto on suunnattu sinulle, joka toimit tigrinjan kielen tulkkina.

Sanaston tarkoitus on auttaa sinua tulkkauksessa tarjoamalla termivastineita 69:lle asumisen ja sosiaaliturvan termille. Termien lisäksi sanastoon on lisätty termejä selittävät osuudet niin tigrinjaksi kuin suomeksikin.

Sanasto on työstetty Sanastotyö kiintiöpakolaisten kotoutumisen edistämiseksi -hankkeessa ja sanastosta on tuotettu versiot Suomeen saapuville pakolaisille sekä tulkeille. Tämä tulkeille suunnattu materiaali on teemoitettu pakolaisille työstetyn sanaston mukaisesti.

Sanastosta löydät printattavat PDF-versiot arabian, tigrinjan, kurdi soranin ja swahilin (kongon swahili) kielillä Sininauhasäätiön verkkosivuilta.

Materiaalista on tehty myös puhutut videot viidellä eri kielellä. Videot on suunnattu erityisesti luku- ja kirjoitustaidottomille. Videot löytyvät Sininauhasäätiön YouTube-kanavalta.

<p>Taloyhtiö / asunto-osakeyhtiö Suomessa esimerkiksi kerrostalot ovat taloyhtiöitä eli asunto-osakeyhtiöitä. Ihmiset, jotka omistavat asuntoja taloyhtiössä, omistavat siis osan taloyhtiöstä. Yhtiön asioista päättää asuntojen omistajien valitsema hallitus. Hallituksen tehtävänä on huolehtia siitä, miten taloyhtiön asioita hoidetaan ja miten taloyhtiön asunnot pidetään hyvässä kunnossa. Isoista asioista, kuten talon remonteista päättää asuntojen omistajat ja taloyhtiön hallitus yhdessä. Taloyhtiön hallituksessa on asunnon omistajia sekä isännöitsijä.</p>	<p><u>ኩባንያ አባይቲ / ሓላፍነቱ ዝተወሰነ ኩባንያ መንበሪ አባይቲ</u> አብ ፊንላንድ፣ ንኡብነት ደርቢታት ናይ ኩባንያ አባይቲ ማለት፣ ናይ ሓላፍነቱ ዝተወሰነ ኩባንያ መንበሪ አባይቲ ማለት እዮ። አብ ከምዚ እምበኣር ዝዝውንኑ ሰባት፣ ወነንቲ ገለ ክፋል ናይዚ ኩባንያ መንበሪ አባይቲ እዮም። ብዛዕባ ዝተፈላለዩ ጉዳያት ኩባንያ አባይቲ፣ ወነንቲ ዝ ብዝመረጹም አካዮድቲ ይውሰን። አካዮድቲ አባይቲ፣ ብኸመይ ዝተፈላለዩ ጉዳያት መንበሪ አባይቲ ይሳለጡን፣ ብኸመይ ኩነታት አባይቲ ብጽብቕ ክተሓዙ አለዎምን ዝኣመሰሉ፣ ይሰርሑ። ዓበይቲ ጉዳያት ከም ጽገና ወይ ምትዕርራይ ዝኣመሰሉ፣ ወነንቲ ዝ ምስ አካዮድቲ ኩባንያ አባይቲን ብምኳን እዮም ሓቢሮም ዝውሰኑ። አባላት ምሕደራ ኩባንያ አባይቲ ብወነንቲ ዝዮን ብአካዮድቲ ስራሕ አባይቲን ዝቕመ እዮ።</p>
<p>Isännöitsijä Isännöitsijä huolehtii taloyhtiön hallinnosta. Hän on taloyhtiön hallituksen palkkaama henkilö. Hän esimerkiksi ylläpitää asukasrekisteriä, hoitaa taloyhtiön raha-asioita, ja valmistelee ehdotukset taloyhtiön remonteista. Päätökset taloyhtiön remonttien toteuttamisesta tekee aina taloyhtiön hallitus ja asukkaat.</p>	<p><u>አካዮዲ ስራሕ አባይቲ</u> አካዮዲ ስራሕ አባይቲ ማለት፣ ነቲ ኩባንያ አባይቲ ዝምልከት ጉዳያት ዘመሓድር፣ ብኩባንያ አባይቲ ተቐጺሩ ዝሰርሕ ሰብ ኮይኑ ስርሕ ድማ፣ ንኡብነት ናይ ነበርቲ መዛግብቲ ምስናድ፣ ገንዘባዊ ጉዳያት ኩባንያ አባይቲ ምምሕዳርን፣ ንምሕዳስ ዝውጡ ኩባንያ አባይቲ ዝቕርቡ ሕቶታት ምድላውን እዮ። ውሳኔ ጉዳያት ምሕዳስ አባይቲ፣ ወትሩ፣ ብኩባንያ አባይቲን ብተቐማጦን እዮ ዝጸድቕ።</p>
<p>Huoltoyritys / kiinteistöhuolto Huoltoyritys korjaa esimerkiksi talon ja asuntojen rakenteissa olevia vikoja, sekä pitää yhteiset alueet ja tilat siistinä.</p>	<p><u>ጽገና አባይቲ / አካዮዲ አገልግሎት ጽገና አባይቲ</u> ጽገና አባይቲ ንተቐመጥቲ አባይቲ፣ ንኡብነት ምስ አሰራርሓ ትቕመጠሉ ዝወይ ህንጻ ዝተታሓሓዙ ዝተፈላለዩ ምዕራይ ወይ ጽገና ዘድልዮ ነገራት የዕሪ፣ ጽሬት ሓባራዊ ቦታታትን ከባቢታትን ድማ ይሕሉ።</p>
<p>Vuokrataloyhtiö Vuokrataloyhtiö on yhtiö, joka omistaa taloja ja vuokraa niissä olevia asuntoja muille ihmisille. Usein kaupungeilla ja kunnilla on oma vuokrataloyhtiö.</p>	<p><u>ክራይ ኩባንያ አባይቲ</u> ክራይ ኩባንያ አባይቲ ማለት ኩባንያ ኮይኑ፣ ዝውጡ ዝውንን፣ ነዘም ዝውጡ ንኸልኦት ሰባት ዘካርይን ማለት እዮ ። መብዛሕትኡ ግዜ ከተማታትን ምምሕዳራትን ባዕሎም ዝውንንዎ፣ ክራይ ኩባንያ አባይቲ አለዎም።</p>
<p>Yksityinen vuokranantaja Yksityinen vuokranantaja on asunnon omistaja, joka vuokraa asunnon muille ihmisille.</p>	<p><u>ብሕታዊ አካራዪ ዝ</u> ብሕታዊ አካራዪ ዝ፣ ዋና ዝ ኮይኑ ዝዘኡ ንኸልኦት ዘካሪ ማለት እዮ።</p>
<p>Vuokralainen Vuokralainen on henkilö, joka vuokraa asunnon sen omistajalta, eli vuokranantajalta.</p>	<p><u>ተኸራዪ</u> ተኸራዪ ማለት ሰብ ኮይኑ፣ ዝ ካብ ዋና ዝ ማለት አካራዪ፣ተኸርዮ ዝቕመጥ ማለት እዮ።</p>
<p>Vuokrasopimus Vuokrasopimus on vuokralaisen ja vuokranantajan välinen kirjallinen sopimus. Sopimuksella vuokralainen ja vuokranantaja sopivat esimerkiksi vuokran suuruudesta ja vuokra-ajasta. Kun allekirjoitat vuokrasopimuksen, sitoudut vuokranantajan kanssa sopimuksessa sovittuihin asioihin ja lakiin, joka määrittää vuokra-asumisen säännöt.</p>	<p><u>ውዕል ክራይ ዝ</u> ውዕል ክራይ ዝ ኣብ መንጎ ተኸራዪን አካራዪን ዝኣቶ ጽሑፋዊ ውዕል ማለት እዮ። ኣብዚ ውዕል አካራዪን ተኸራዪን ንኡብነት፣ ዝ ክራይ ክንደይ ምዃኑ፣ ውዕል ክራይ ክሳብ መኣስ ምዃኑን ወይ እንታይ ዓይነት ውዕል ምዃኑን ይሰማምዑ። ውዕል ክራይ ዝ ምስ ፈረምካ፣ ምስ አካራዪኻ ኣብዚ ውዕል ዝተሰማማዕካዮም ነገራት ከም ተተግብሮም፣ ብተወሳኺ ሕጊ አባይቲ ክራይ ዝ ዘጽደቑ ሕጊታት አባይቲ እውን ይቕበሎ ትብል ኣለኻ ማለት እዮ።</p>

<p>Asuinhuoneenvuokralaki=AHVL AHVL on lyhenne sanasta asuinhuoneenvuokralaki. Laki ja vuokrasopimus yhdessä määräävät vuokra-asumisen säännöt. Vuokrasopimuksen irtisanomisaika on määritetty asuinhuoneenvuokralaissa eli on AHVL:n mukainen.</p>	<p><u>ሕገ ውዕል ክራይ አባይቲ</u> AHVL አገጽፎተ ቃል ኮይኑ፣ ሕገ ውዕል ክራይ አባይቲ ማለት እዩ። ሕግታት ትቕመጠሉ ገዛ፣ ብሕገ ውዕል ክራይ አባይቲን፣ ብዝተፈራረምካሉ ውዕል ክራይ ገዛን ምርኩስ ብምግባር እዮ ተግባራዊ ዝኸውን። ምስራዝ ውዕል ክራይ ገዛ መእስ ግዜ ከም ዝክእል፣ ኣብ ሕገ ውዕል ክራይ አባይቲ/AHVL ብንጹር ሰፊፋ ይርከብ።</p>
<p>Vuokra Vuokra on rahasumma, jonka vuokralainen maksaa vuokranantajan tilille korvauksena siitä, että saa asua asunnossa. Vuokra maksetaan yleensä kerran kuukaudessa tilisiirtona.</p>	<p><u>ክራይ ገዛ</u> ክራይ ገዛ ማለት ውሳኔን ገንዘብ ኮይኑ፣ ተኸራዩ ናይቲ ዝቕመጠሉ ክራይ ገዛ፣ ናብ ናይ ኣካራዩ ቁጽሪ ሕሳብ ባንክ ብምትሕልላፍ ዝግበር፣ ክፍሊት ክራይ ናይቲ ዝቕመጠሉ ገዛ ማለት እዩ። ሙባሕትኡ ግዜ ክፍሊት ክራይ ገዛ ብኸምዚ ኣብ ላዕሊ ተጠቐሱ ዘሎ ኣገባብ፣ ሓንሳብ ኣብ ወርሒ ይኸፈል።</p>
<p>Määräaikainen vuokrasopimus Määräaikainen vuokrasopimus on voimassa sen alkamispäivästä päättymispäivään asti. Kun sopimus on allekirjoitettu, ei vuokralainen tai vuokranantaja voi lopettaa sitä ennen sopimuksen päättymispäivää (joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta). Jos allekirjoitat määräaikaisen vuokrasopimuksen, makset vuokraa sopimuksen päättymispäivään asti. Sinulla on oikeus asua asunnossa päättymispäivään asti.</p>	<p><u>ግዝያዊ ውዕል ክራይ ገዛ</u> ግዝያዊ ውዕል ክራይ ገዛ፣ እቲ ውዕል ካብቲ ዝጅምረሉ ዕለትን፣ ክሳብ ዘብቃዓሉ ዕለትን ጥራይ ዘገልግል ውዕል ማለት እዩ። እዚ ዓይነት ውዕል ክራይ ምስ ተፈረመ፣ ኣካራዩ ይኹን ተኸራዩ፣ ክሳብ ዝተኣተወ ውዕል ዘብቅዑሉ ግዜ ከቋርጾ ኣይከእልን እዮ (ብዘይካ ብርዳእን ብቐዕን ዝኾነ ፍሉይ ምኽንያት)። ግዝያዊ ውዕል ክራይ ገዛ ድሕሪ ምፍርራምካ፣ ክሳብቲ ውዕል ክራይ ዘብቅዑሉ ግዜ፣ ክፍሊት ክራይ ገዛ ክትከፍል ኣለካ። ክሳብ ዝተኣተወ ውዕል ክራይ ዘብቅዑሉ ግዜ ከኣ፣ ኣብቲ ገዛ ናይ ምቕማጥ መሰል ኣለካ።</p>
<p>Toistaiseksi voimassa oleva vuokrasopimus Toistaiseksi voimassa olevaan vuokrasopimukseen on merkitty vain asunnon vuokrauksen alkamispäivämäärä. Jos sinulla on toistaiseksi voimassa oleva vuokrasopimus, se on voimassa, kunnes vuokranantaja tai sinä haluatte irtisanoa sopimuksen ja sopimuksen irtisanomisaika loppuu</p>	<p><u>ጸናሒ ውዕል ክራይ ገዛ</u> ኣብዚ ጸናሒ ዝኾነ ውዕል ክራይ ገዛ፣ ክራይ ዝጅምረሉ ዕለት ጥራይ እዮ ዝሕብር። ጸናሒ ዝኾነ ውዕል ክራይ ገዛ ቀጻሊ ኮይኑ፣ ክሳብ ኣካራዩ ወይ ተኸራዩ ነቲ ውዕል ከቋርጾ ዝደሊ ዝቕጽል ውዕል እዩ። ኣካራዩ ይኹን ተኸራዩ ነዚ ውዕል ከቋርጾ ምስ ዝደሊ ግን፣ ብኸምቲ ኣብ ውዕል ዝተኸተመ ስምምዕ መሰረት፣ ክሳብ እቲ መወዳእታ እዋን ምቁራጽ ውዕል ድሕሪ ምጽናሕ፣ እዩ እዚ ውዕል ዘኸትም።</p>
<p>Irtisanominen Irtisanominen tarkoittaa sitä, että lopettaa toistaiseksi voimassa olevan vuokrasopimuksen. Irtisanomisen voi tehdä joko vuokralainen tai vuokranantaja kirjallisesti.</p>	<p><u>ምቁራጽ ውዕል</u> ምቁራጽ ውዕል ማለት ጸናሒ ውዕል ገዛ ክራይ ተባሂሉ ዝጽዋዕ ውዕል ምስራዝ ማለት እዩ። ኣካራዩ ይኹን ተኸራዩ ውዕል ገዛ ክራይ ከቋርጾ ምስ ዝደሊ፣ ብጽሑፍ ክሕብር ይኸእል።</p>
<p>Irtisanomisaika Kun toistaiseksi voimassa oleva vuokrasopimus irtisanoon, päättyy sopimus aina vasta tietyn ajan kuluttua irtisanomisesta. Tätä aikaa kutsutaan irtisanomisajaksi. Vuokralainen saa asua asunnossa irtisanomisajan loppuun asti. Laissa on määritelty eri irtisanomisajat vuokralaiselle ja vuokranantajalle. Vuokralaisen irtisanomisaika on yksi kalenterikuukausi. Esimerkiksi jos irtisanot vuokrasopimuksen tammikuun 15. päivä, makset vuokraa helmikuun loppuun asti. Vuokranantajan irtisanomisaika on kolme kalenterikuukautta, jos vuokrasopimus on kestänyt alle vuoden. Jos vuokrasopimus on kestänyt yli vuoden, vuokranantajan irtisanomisaika on kuusi kalenterikuukautta.</p>	<p><u>እዋን ምቁራጽ ውዕል</u> ጸናሒ ዝኾነ ውዕል ክራይ ገዛ ከቋርጾ ምስ ዝደሊ፣ እቲ ውዕል ኸቋርጽ ዝከእል፣ ንከቋርጾ ጥርግን ካብ ዝቐረበሉ ዕለት፣ ድሕሪ ዝተወሰነ እዋን ኣብ ግብሪ ዝውዕል ኮይኑ፣ እዚ ግዜ፣ እዋን ምቁራጽ ውዕል ተባሂሉ ይጽዋዕ። ተኸራዩ ኣብዚ ናይ ምቁራጽ ውዕል፣ ዘሎ ግዜ ከቕመጥ ይኸእል። ኣብ ሕገ ንኣካራዩን ንተኸራዩን በበይኑ እዋናት ናይ ምቁራጽ ውዕል ከም ዘለዎም ጻዲቕ ይርከብ። ንተኸራዩ ሓደ ምሉእ ወርሒ፣ እዋን ምቁራጽ ውዕል ኣለዎ። ንኣብነት ጥርግን ምቁራጽ ውዕል ክራይ ገዛ ኣብ ጥሪ 15 ምስ ዝቐርብ፣ ናይ ወርሒ ለካቲት ብምሉኡ ክራይ ገዛ ትኸፍል ማለት እዩ። ንኣካራዩ ከኣ እዋን ምቁራጽ ውዕል ሰለስተ ምሉእ ወርሒ ኣለዎ፣ እዚ ማለት ግን እቲ ውዕል ክራይ ገዛ ትሕቲ ዓመት ጥራይ ዝገበረ ምስ ዝኸውን እዩ። እንተ ደኣ ውዕል ክራይ ገዛ ልዕሊ ዓመት ዝገበረ ኮይኑ ግን፣ ንኣካራዩ እቲ እዋን ምቁራጽ ውዕል፣ ሹዱሽተ ሙሉእ ወርሒ ኣለዎ ማለት እዩ።</p>

<p>Kalenterikuukausi Kalenterikuukausi on yksi kokonainen kalenterissa määritetty kuukausi sen ensimmäisestä päivästä viimeiseen päivään. Esimerkiksi tammikuu.</p>	<p><u>ምሉእ ወርሒ</u> ምሉእ ወርሒ ከብሔራዊ ስርዓት፣ ሓደ ወርሒ ካብ ዝጅምረሉ ዕለት ክሳብ ዝውዳኡሉ ዕለት ዘሎ ግዜ ማለት ኮይኑ፣ ንኣብነት ወርሒ ፕሪ፣ ምሉእ ወርሒ ይብሃል።</p>
<p>Vuokravakuus / takuuvuokra Vuokravakuus on pantti, jonka vuokralainen maksaa vuokranantajan tilille ennen kuin muuttaa asuntoon asumaan. Vuokralainen saa takuuvuokran takaisin, kun hän muuttaa asunnosta pois. Jos vuokralainen ei ole maksanut kaikkia vuokriaan, voi vuokranantaja ottaa takuuvuokrahasta maksamattomat vuokrat. Vuokranantaja voi myös käyttää takuuvuokraa vuokralaisen rikkomien paikkojen korjaamiseen. Tällaisissa tilanteissa vuokralainen ei saa takuuvuokrahasta itselleen. Lain mukaan vuokravakuus voi olla enintään kolmen kuukauden vuokran suuruinen.</p>	<p><u>ትሕጃ ክራይ ገዛ / ውሕስነት ክራይ ገዛ</u> ትሕጃ ክራይ ገዛ ማለት ዝተሓዘ ትሕጃ ኮይኑ፣ ተኻሪዩ ቅድሚያ ናብቲ ክራይ ገዛ ግዲዙ ክቐመጥ ምጅማሩ፣ ናብ ቁጽሪ ሕሳብ ባንክ ኣካራዩኡ ዝኸፍሎ ገንዘብ ማለት እዩ። ተኻሪዩ ዘትሕዞ ውሕስነት ክራይ ገዛ፣ ካብቲ ክራይ ገዛ ክቐይር እንከሎ ዝምለሰሉ እዩ። ተኻሪዩ ዘይተኸፍለ ክራይ ገዛ ምስ ዝህልዎ፣ ኣካራዩ ካብቲ ዝተታሕዘ ውሕስነት ክራይ ገዛ ይወስድ። ብተወሳኺ ኣካራዩ፣ ተኻሪዩ ንዘበላሸዎም ቦታታት መጻገኒ እውን ካብቲ ዝተታሕዘ ውሕስነት ክራይ ገዛ ክጥቀም ይኸእል። ከምዚ ኣብ ዘጋጥመሉ ኩነታት ተኻሪዩ፣ ትሕጃ ዘትሕዞ ውሕስነት ክራይ ገዛ ኣይምለሰሉን ማለት እዩ። ብመሰረት ሕገ፣ ትሕጃ ክራይ ገዛ ባዕሉ ተባሂሉ ካብ ናይ ሰለሰተ ወርሒ ክራይ ገዛ ዘይበዝሕ እዩ።</p>
<p>Muuttoilmoitus Muuttoilmoitus tehdään aina kun muutetaan asumaan toiseen asuntoon. Ilmoita muutosta postille, taloon, josta muutat, ja taloon, johon muutat, sekä digi- ja väestötietovirastoon.</p>	<p><u>ምሕባር ምቕይር ኣድራሻ</u> ምሕባር ምቕይር ኣድራሻ ካብ ሓደ ገዛ ናብ ካልእ ገዛ ኣብ ትቕይረሉ እዋን ዝግበር ሓበሬታ እዩ። ንፖስቲን ንወሃቢ ኣገልግሎት ብዝሒ ህዝብን ድጅታላዊ ጸብጻብን፣ ካብይ ኣድራሻ ናብይ ኣድራሻ ትቕይር ከም ዘለኻ ክትሕብር ይግባእ።</p>
<p>Digi- ja väestötietovirasto Digi- ja väestötietovirasto eli DVV on Suomen valtion virasto. Sen tehtävänä on esimerkiksi pitää yllä väestörekisteriä, eli rekisteriä ihmisistä, jotka asuvat Suomessa. Väestörekisterin ylläpitäminen on tärkeää, sillä se auttaa esimerkiksi valtiota ja kuntia niiden toiminnassa. Laki määrää tarkasti, mitä tietoja virasto saa kerätä ja säilyttää, ja kenelle tietoja saa jakaa. Tee muuttoilmoitus Digi- ja väestötietovirastoon kun muutat.</p>	<p><u>ወሃቢ ኣገልግሎት ብዝሒ ህዝብን ድጅታላዊ ጸብጻብን</u> ወሃቢ ኣገልግሎት ብዝሒ ህዝብን ድጅታላዊ ጸብጻብን ማለት DVV፣ ናይ ፊንላንድ መንግስታዊ ትካል ኮይኑ፣ ዕዩኡ፣ ንኣብነት ምዕቃብ መዝገብ ህዝቢ፣ ከም ምምዝጋብ ኣብ ፊንላንድ ዝቐመጡ ህዝቢ ማለት እዩ። ምክደድ መዝገብ ብዝሒ ህዝቢ ኣዝዮ ኣገዳሲ ኮይኑ፣ ኣብ ምክደድ ዝተፈለለዩ ዕዮታት መንግስትን ምምሕዳራትን ድማ ዓቢ ተራ ኣለዎ። ነዚ ትካል፣ ብንጹር እንታይ ዓይነት ሓበሬታታት ክእክብን ክሰንድን ይኸእል። ከምኡ እውን ዝኣከቦን ዝሰነድን ሓበሬታታትኩን ንመን ከካፍል ይፍቀዶዶ ዝብሉ፣ ሕገ ብንጹር ኣሰፈርዎም ይርከቡ። ገዛ/ኣድራሻ ክትቐይር ከለኻ ፣ ንወሃቢ ኣገልግሎት ብዝሒ ህዝቢ፣ ካብይ ኣድራሻ ናብይ ትቕይር ከም ዘለኻ ሓብር።</p>
<p>Kotikunta Suomi on jaettu useisiin kuntiin, eli alueisiin, jotka päättävät itsenäisesti monista asioista. Kotikunta on se kunta, jossa asut. Laki määrää, mitä palveluita kuntien täytyy tarjota asukkaalleen. Esimerkiksi koulut ja jätehuolto ovat kunnan palveluita. Kuntien toiminta maksetaan verorahoilla. Kaikki kunnassa asuvat ihmiset maksavat veroa.</p>	<p><u>መንበሪ ቦታ/ምምሕዳር</u> ፊንላንድ ኣብ ብዙሓት መንበሪ ቦታታት ማለት ምምሕዳራት ዝተኸፋፈሉት ኮይኑ፣ ምምሕዳራት ንዝተፈለለዩ ጉዳያት ባዕላዊ ውሳኔ ይህቡ። መንበሪ ቦታ ማለት እትቐመጡ ምምሕዳር ማለት እዩ። ሕገ እዮን ምምሕዳራት ንተቐመጥቲ እንታይ ዓይነት ኣገልግሎታት ከዳልዎ ከም ዘለዎን ዝእዝዝ። ከም ኣብያተ ትምህርቲ፣ ምእላይ ጸሓፋት፣ ካብቲ ምምሕዳራት ንነበርተን ዝቐርቡ ኣገልግሎታት ክጥቀስ ይከእል። ኣብ ምምሕዳራት ዝካየዱ ንጥፊታትን ወጻኢታቶምን፣ ካብ ግብሪ ብዝተኣከበ ገንዘብ ዝኸፈል ኮይኑ፣ ኩሉ ተቐማጢ ምምሕዳር ድማ ግብሪ ይኸፍል ማለት እዩ።</p>
<p>Sähkösojimus Sähkösojimus on vuokralaisen tekemä sojimus sen sähköyhtiön kanssa, jonka hän itse valitsee. Asuntoosi ei tule sähköä, jos sinulla ei ole voimassa olevaa sähkösojimusta.</p>	<p><u>ውዕል ሓይሊ ጸዓት/ኤለትሪክ</u> ውዕል ሓይሊ ጸዓት/ኤለትሪክ ተኻሪዩ ምስ ዝመረጸ ወሃቢ ኣገልግሎት ኤለትሪክ ዝኣትዎ ውዕል ናይ ኤለትሪክ እዩ። ውዕል ኤለትሪክ ዝወደቀ እንተ ኾይኑ፣ ገዛኻ ዝኾነ ጸዓት ኣይህልዎን።</p>

<p>Kotivakuutus Kotivakuutus on sopimus kodin vahinkojen varalta. Kun vakuutuksen ottaja maksaa säännöllisen vakuutusmaksun vakuutusyhtiölle, voi vakuutusyhtiö korvata esimerkiksi vahingossa rikkoutuneita tavaroita. Vahingon sattuessa vakuutuksen ottaja maksaa usein tietyn summan vahingosta itse. Tätä summaa kutsutaan omavastuuksi.</p> <p>Vuokralainen tekee sopimuksen sen vakuutusyhtiön kanssa, jonka hän itse valitsee. Eri vakuutusyhtiöllä on erilaisia vakuutuksia. Tarkasta aina ennen sopimuksen ottamista, mitä oma vakuutuksesi korvaa.</p> <p>Kotivakuutus on vapaaehtoinen, mutta moni vuokranantaja ei suostu vuokraamaan asuntoa, jos vuokralaisella ei ole kotivakuutusta.</p>	<p><u>መድህን ገዛ/ኢንሹራንስ</u> መድህን ገዛ ማለት ኢንሹራንስ ማለት ውዕል ኮይኑ፡ንንብረት ገዛኻ ካብ መስብርትን ካልእ ሓደጋታትን ንምውሓስ ዝኣቶ ውዕል እዩ። ናይ መድህን ኣታቂ ሰብ ነቲ ዝተወሰነ መጠን ገንዘብ ንኩባንያ መድህን ማለት ኢንሹራንስ ኣዘውጥፉ ምስ ዝኸፍል ፡ ንኣብነት እቲ ኩባንያ መድህን ብሃንደበት ዝተሰበረ ኣቕሑት ክኸፍሎ ይኸእል። ሓደጋ ኣንተ ኣጋጠሙ፡ መብዛሕታኡ ግዜ ፡ መጀመርያ እቲ ተገልጋሊ ባዕሉ ዝተወሰነ መጠን ገንዘብ ይከፍል፡ እዚ ድማ፡ ባዕልኻ ዝሸፈን ኢልና ንጽውዖ።</p> <p>ተኻራዩ ምስ ዝመረጸ ትካል፡መድህን ማለት ኢንሹራንስ ስምምዖ ክኣትው ይኸእል። ዝተፈላለዩ ትካላት መድህን ከኣ ዝተፈላለዩ ዋጋ ኣለዎም። ውዕል መድህን ገዛ ቅድሚ ምእታውካ፡ እቲ መድህን ክሳብ ክንደይ ዝኣክል ይሸፍንን ካልእን ኣረጋግጽ።</p> <p>ናይ ገዛ መድህን ማለት ኢንሹራንስ ብድሌት ዝኣቶ ውዕል እዩ፡ ግን ብዙሓት ኣካረይቲ እቶም ተኻራዩቲ ናይ ገዛ መድህን ማለት ኢንሹራንስ ኣንተ ዘይኣትዮም ገዛ ክካረይዎም ኣይደልዩን እዮም።</p>
<p>Palovaroitin Palovaroitin on laite, joka reagoi savuun piippaamalla. Kun palovaroitin piippaa, se on merkki siitä, että asunnossa tai talossa voi olla tulipalo. Jokaisessa kodissa pitää olla palovaroitin. Vuokralaisena sinun pitää itse varmistaa, että kodissasi on toimiva palovaroitin.</p>	<p><u>ሓባሪ ባርዕ ሓዊ</u> ሓባሪ ባርዕ ሓዊ፡ ንትኪ ኣለልዩ ብድምጺ ምላሽ ዝህብ መሳርሒ እዩ። ሓባሪ ባርዕ ሓዊ ድምጺ ምስ ዝገብር፡ ኣብ ገዛ ወይ ኣፓርታማ ሓደጋ ባርዕ ሓዊ ከም ዘሎ ይሕብር ኣሎ ማለት እዩ። ኣብ ነብሲ ወከፍ ገዛ ሓባሪ ባርዕ ሓዊ ክህልው ኣለዎ። ተኻራዩ ከም ምዃንካ መጠን ገዛኻ፡ ዘይተበላሸዎ ማለት ዝሰርሕ ሓባሪ ባርዕ ሓዊ ከም ዘለዎ ርግጸኛ ክትከውን ኣለካ።</p>
<p>Kotirauha Kotirauha on Suomen perustuslaissa määritelty oikeus. Se tarkoittaa, että jokainen ihminen saa elää rauhassa omassa kodissaan. Esimerkiksi kukaan ei saa tulla kotiisi kysymättä sinulta lupaa. Laissa on määritelty tiettyjä poikkeuksia, jolloin esimerkiksi viranomaisella on oikeus tulla hätätilanteessa asuntoon.</p>	<p><u>ጸጥታ ከባቢ</u> ኣብ ፊንላንድ ጸጥታ ከባቢ ኣብ ቅዋም ዝጸደቐ መሰል ኮይኑ፡ ትርጉሙ ከኣ ነብሲ ወከፍ ሰብ ኣብ መንበሪ ቤቱ ሰላሙ ተሓልይሎ ክነበር ክኸእል ኣለዎ ማለት እዩ። ንኣብነት ዝኾነ ሰብ ብዘይ ፍቓድካ ንገዛኻ ኣይመጽእን። ኣብ ህጹጽ እዋን ግን ብፍሉይ ምክንያት፡ ሰብ መዚ ካብ ፍቓድካ ወጻኢ፡ ብመሰረት ሕገ ናብ ቤትካ ክኣትው ይኸእል። እዚ ማለት ሰብ መዚ ብዘይ ፍቓድካ፡ ናብ ቤትካ ንኸኣትው ሕገ የፍቓድሎም ማለት እዩ።</p>
<p>Järjestyssäännöt Järjestyssäännöt ovat ohjeet ja neuvot kaikille talon asukkaille siitä, mitä talossa saa tehdä ja mihin aikaan. Säännöt ovat olemassa, jotta sinulla ja talon muilla asukkailla olisi hyvä ja turvallinen olo asua talossa. Ohjeet koskevat talon asukkaiden omia asuntoja sekä talon yhteisiä tiloja</p>	<p><u>ክኸብሩ ዘለዎም ሕገታት</u> ክኸብሩ ዘለዎም ሕገታት ክብሃል እንከሎ፡ ነበርቲ ኣባይቲ ክኸብርዎም ዘለዎም መምርሒታትን ምክርታትን፡ ማለት እዩ። እምበኣር ኣድላይነት ክኸብሩ ዘለዎም መምርሒታት፡ ንግኻን ንኸልእት ተቐመጥትን ጽብቕ ውሕስነት ተሰማሪኩም ንኸትቅመጡ ተባሂሎም ዝወጹ መምርሒታት እዮም። እዞም መምርሒታት እዚኣቶም፡ ንትቕመጠሉ ዝዛን ንኹሉ ሓባራዊ ቦታታትን ዝምልከቱ እዮም።</p>
<p>Tavanomainen kuluminen Tavanomainen kuluminen tarkoittaa ajan myötä asunnossa syntyvää pintojen kulumista. Tavanomaista asunnon pintojen kulumista on esimerkiksi se, että tauluista tai lampuista jää jäljet seinään. Tavanomaisesta kulumisesta syntyviä jälkiä sinun ei tarvitse korvata vuokranantajalle.</p>	<p><u>ቅቡል እርጋን</u> ቅቡል እርጋን ማለት ምስ ንውሓት ግዜ ኣብቲ ገዛ ዝመጽእ ወይ ዝርኤ፡ እርጋን ላዕለዎይ ሸፋን ናይ መንደቕ ይኹን ካልእ ንብረት ናይቲ ገዛ ማለት እዩ። ቅቡላት ዝኾኑ እርጋን ላዕለዎይ ሸፋን ዝብሃሉ ከም፡ ብኣብ መንደቕ ዝተሰቐለ ስእሊ ወይ መብራህቲ ዝኸሰት እርጋን ወይ ዓባይቲ ንብረት ገዛ ኣብ ባይታ ይኹን ካልእ ክፋል ገዛ ዘስዕቡ እርጋን ወይ ልሕጻጽ ከም ኣብነት ክርቋሕ ይከእል። ንዝኸሰቱ ቅቡላት ዝኾኑ እርጋን ናይቲ ገዛ፡ ምብላይ ወይ ምልሕጻጽን መንደቕ ይኹን ካልእ፡ ንኣካራዩ ገዛ ትኸፍሎ ካሕሳ ክህልው ኣይግባእን።</p>

<p>Korvausvelvollisuus Korvausvelvollisuus tarkoittaa sitä, että vuokralaisen täytyy maksaa vuokranantajalle, jos hän on rikkonut vahingossa tai tahallaan asunnossa jotain. Jos asunnon rakenteisiin tai esimerkiksi keittiön tai kylpyhuoneen kiinteään varustukseen tapahtuu vahinko, sinun täytyy korvata se itse. Jos sinun vieraasi tai ystäväsi rikkoo asunnossa jotain, olet vuokralaisena myös siitä vastuussa.</p>	<p><u>ተሓታትነት ካሕሳ</u> ተሓታትነት ካሕሳ ማለት ተኻራዩ ብፍላጥ ይኹን በዘይፍላጥ ዘበላሸዎ ንብረት ኣካርዩ፣ ንኣካራዩ ምኽሓስ ማለት እዮ። ኣብ ህንጻ ናይቲ ገዛ ወይ ንኣብነት ኣብ ክፍሊ መሕጸቢ ሰብነት ወይ ከሽነ ዝርከብ ድልዳል ወይ ጽኑዕ ንብረት ምስ ዝበላሸ ወይ ምስ ዝዓኑ፣ ከም ተኻራዩ መጠን ባዕልኻ ነቲ ዝዓነወ ንብረት ትሸፍኖ። ከምኡ እውን ብኣጋይሽካ ወይ ዓርኪ መሓዛኻ ዝፍጠር ብልሽት ንብረት ናይቲ ገዛ ከም ተኻራዩ ናይቲ ገዛ፣ ተሓታቲ ንስኻ ትኸውን።</p>
<p>Muuttosiivous Muuttosiivous tarkoittaa asunnon puhdistusta ja siivousta silloin, kun muutat asunnosta pois. Muuttosiivouksessa asunto puhdistetaan tarkasti, jotta se on siisti ja puhdas seuraavalle asukkaalle. Muuttosiivouksessa pestään muun muassa uuni, uunin tausta, jääkaappi, kaapit, pyyhitään seinät ja lattiat. Asunnon tulee olla muuton jälkeen vähintään samassa kunnossa kuin silloin, kun muutit sinne asumaan.</p>	<p><u>ጽሬት ቅድሚ ምግዓዝ</u> ጽሬት ቅድሚ ምግዓዝ ማለት ካብቲ ገዛ ቅድሚ ምግዓዝካ ዝግበር ምጽራይን ምጽፋፍን ማለት እዮ። ቅድሚ ምግዓዝካ ዝግበር ጽሬት፣ እቲ ገዛ ብግቡእ ኣጽራኻን ኣጽፊፍኻን፣ ነቲ ብድሑሬኻ ዝካረ ሰብ፣ ድሉው ምግባር እዮ። ጽሬት ቅድሚ ምግዓዝ ከም ምሕጸብ እቶን መስርሒ መግብን ኩሉ ክጸሪ ዘለዎ ክፋሉን፣ መዝሓሊ መግቢ፣ ከብሒታት፣ ምውልዋል መናፍቕን ምድርን፣ ዝኣመሰሉ የጠቓልል። እቲ ገዛ ብውሕዱ ከምቲ ክትርከብ ኣንክሊኻ ዝነበረ ጽሬትን ጽፊትን ጌርካ ክግደፍ ኣለዎ።</p>
<p>Vikailmoitus Vikailmoitus tehdään talon huoltoyhtiölle ja vuokranantajalle, jos asunnossa ilmenee vikoja tai ongelmia. Vikoja, joista sinun vuokralaisena täytyy ilmoittaa, ovat muun muassa asunnon lämmitykseen, putkiin, ikkunoihin ilmanvaihtoon ja veteen liittyvät ongelmat.</p>	<p><u>ምልክታ ብልሽት</u> ምልክታ ብልሽት፣ ኣብ ዝኻኸ ዝኾነ ብልሽት ወይ ጸገም ምስ ዘጋጥም፣ ንጽገና ኣባይትን ንኣካራዩን፣ ምልክታ ብልሽት ምሕባር ማለት እዮ። ከም ተኻራዩ ዝኾነ ብልሽት ከም፣ መውዓይ ገዛ፣ ትቦ፣ መስኮት፣ ርውሓት/ንፋስ መለተውን መውጽእን ይኹን ዝኾነ ምስ ማይ ዝተሓሓዙ ጸገማት ምስ ዝህሉ፣ ምልክት ናይ ብልሽት ናይ ምግባር ግዴታ ይህልወካ።</p>
<p>Vesivahinko Vesivahinko voi syntyä esimerkiksi niin, että vettä valuu lattialle paljon ja se pääsee valumaan lattiapinnan alle. Vesivahinko voi myös johtua siitä, että jokin putki vuotaa tai vesihana on rikki. Vesivahinko vahingoittaa asuntoa ja voi aiheuttaa asukkaalle terveysongelmia. Vesivahinkojen korjaaminen voi olla hyvin kallista. Jos kotonasi tapahtuu vesivahinko, ilmoita asiasta heti huoltoyhtiölle ja vuokranantajalle.</p>	<p><u>ማይ ዘስዕቦ ጉድኣት</u> ማይ ዘስዕቦ ጉድኣት ከጋጥም ዝኾነል፣ ንኣብነት ኣብ ምድራ ብዙሕ ማይ ምስ ዝፍስስ እም፣ ማይ ክሳብ ታሕተዎይ ሸፋን ምድራ በጺሑ ምስ ዘጥልቅይ እዮ። ብተወሳኺ ማይ ዘስዕቦ ጉድኣት ብሰንኪ ብልሽት ቡምባ ወይ፣ ማይ ብገለ ምስ ዝልሑኽ እውን፣ ጉድኣት ከኸተል ይኸእል። ማይ ዘስዕቦ ጉድኣት ንመንበሪ ገዛ ሓሊፉ፣ ንተቐመጥቲ ናይቲ ቦታ፣ ጥዕናዊ ጸገማት ከስዕብ ይኸእል። ብሰንኪ ማይ ዘስዕቦ ጉድኣት ንዝተበላሸዉ ነገራት ምጽጋን ወይ ምዕራይ ኣዝዩ ኽበር ክኸውን ይኸእል እዮ። ኣብ ዝኻኸ ናይ ማይ ሓደጋ እንተ ኣጋጠሙ፣ ብህጹጽ ንኽፍሊ ጽገና ኣባይትን ንኣካራይኻን ሓብር።</p>
<p>Valitus (isännöitsijälle) Valitus on talon asukkaan kirjallinen ilmoitus isännöitsijälle silloin, jos toinen asukas on aiheuttanut häiriötä tai rikkonut yhteisiä järjestyssääntöjä. Isännöitsijä selvittää asiaa, ja hän voi antaa huomautuksen tai varoituksen henkilölle, joka on aiheuttanut häiriötä.</p>	<p><u>ጥርግን ናብ ኣካይዲ ስራሕ ኣባይቲ</u> ጥርግን ናብ ኣካይዲ ስራሕ ኣባይቲ፣ ተቐመጥቲ ናይቲ ህንጻ፣ ወይ ሰላሙ ዘይተሓለወሉ ጎረቤት፣ ወይ ክኸበሩ ካብ ዘለውዎም ሓባራዊ መምርሒታት ኣባይቲ ምስ ዘይኸበሩ፣ ናብ ኣካይዲ ስራሕ ኣባይቲ ዝቐርብ ጽሑፋዊ ጥርግን ማለት እዮ። ኣብ ከምዚ ግዜ ኣካይዲ ስራሕ ኣባይቲ፣ ነቲ ዝቐረበ ጥርግን ድሕሪ ምጽራይ፣ ነቲ ዝተኸሰ ሰብ ከከም ጉዳይ፣ ወይ መዘኻኸሪ ወይ መጠንቀቓታ ክህቦ ይኸእል።</p>
<p>Varoitus Varoitus on isännöitsijän tai vuokranantajan lähettämä kirje asukkaalle silloin, jos asukas ei ole noudattanut vuokralaisen velvollisuuksia; esimerkiksi jos vuokralainen on jättänyt vuokran maksamatta tai metelöinyt yöaikaan. Jos asukas ei muuta toimintaansa, voi se johtaa vuokrasopimuksen purkamiseen.</p>	<p><u>መጠንቀቓታ</u> መጠንቀቓታ ማለት፣ ኣካይዲ ስራሕ ኣባይቲ ወይ ኣካራዩ ገዛ፣ ንተቐማጢ ወይ ተኻራዩ ዝልእኮ ጽሑፋዊ መጠንቀቓታ ኮይኑ፣ ሓደ ተቐማጢ ወይ ተኻራዩ ካብቲ ክኸብሮም ዝግባእ ግዴታታት ምስ ዝጥሕስ ዝለእኸ ደብዳቤ እዮ። ከም ተኻራዩ ክኸብሮም ዝግባእ ግዴታታት፣ ክራይ ገዛ ክይከፈልካ ምግዳፍ፣ ኣብ ለይቲ ዝግበር ረበሻ ከም ኣብነት ክርቁሑ ይኸእሉ። ተቐማጢ ወይ ተኻራዩ ኣካይድኡ እንተዘይ ኣዕርዮ ድማ፣ እዚ ጉዳይ ክሳብ ናብ ምቁራጽ ውዕል ክራይ ገዛ ክበጽሕ ይኸእል።</p>

<p>Vuokrasopimuksen purkaminen Vuokrasopimuksen purkaminen tarkoittaa sitä, että vuokrasuhde päättyy välittömästi. Vuokrasopimuksen voi purkaa vuokralainen tai vuokranantaja silloin, kun vuokrasopimusta tai lakia on vakavasti rikottu.</p> <p>Vuokralainen voi purkaa sopimuksen esimerkiksi silloin, jos asunnosta tulee terveysongelmia tai vuokranantaja ei korjaa olennaisia puutteita asunnossa.</p> <p>Vuokranantaja taas voi purkaa sopimuksen ilman varoituksen antamista, jos vuokralainen ei maksa vuokria. Vuokranantaja voi purkaa myös sopimuksen esimerkiksi silloin, jos vuokralainen ei huolehdi asunnosta tai jos hän rikkoo järjestyssääntöjä esimerkiksi metelöimällä. Tällaisessa tilanteessa vuokranantajan on annettava vuokralaiselle ensin kirjallinen varoitus.</p>	<p><u>ምቁራጽ ውዕል ክራይ ዝ</u> ምቁራጽ ውዕል ክራይ ዝ ክብሃል ከሎ፣ ብዘይ ወግል ሕደር ውዕል ክራይ ዝ ምቁራጽ ማለት እዮ። ውዕል ክራይ ዝ ኣካራዩ ይኹን ተኸራዩ ክቋርጽ ዝኸለል ኮይኑ፣ ወይ ዝተኣተወ ውዕል ምስ ዘይከበር፣ ወይ ሕገ ብዝሃለ መገዲ ምስ ዝጠሓስ፣ ውዕል ክራይ ክቋርጽ ይኸእል።</p> <p>ተኸራዩ ውዕል ክራይ ዝ ክቋርጽ ይኸእል። ንኣብነት ኣቲ ዝ ናይ ጥዕና ጸገማት ምስ ዘስዕብ ወይ ኣካራዩ፣ ከርርዮም ሓላፍነቱ ዝኾኑ ናይቲ ዝ ዝገደሉ ነገራት ምስ ዘየማልእ፣ ኣብ ከምዚ ተኸራዩ ውዕል ክራይ ዝ ክቋርጽ ይኸእል።</p> <p>ኣካራዩ ከኣ፣ ብዘይ ምሃብ ዝኾነ ዓይነት መጠንቀቓታ፣ ምቁራጽ ውዕል ክራይ ዝ ክገብር ይኸእል። እዚ ዝኸውን ግን፣ ተኸራዩ ክራይ ምስ ዘይከፍል፣ ኑቲ ዝ ብግብእ ምስ ዘይሕዞን፣ ክኸበሩ ዘለዎም ሕግታት መንበሪ ኣባይቲ ምስ ዝጥሕስን እዩ። ንኣብነት ረብሻ ወይ ዓውዓውታ ሕገ መንበሪ ኣባይቲ ዘይምኸባር እዩ፣ ኣብ ከምዚ ግን፣ መጀመርያ ኣካራዩ ንተኸራዩ ናይ መጠንቀቓታ ደብዳቤ ክህቦ ኣለዎ..</p>
<p>Häätö Häätö tarkoittaa sitä, että asukas joutuu muuttamaan asunnosta pois pakolla. Vuokranantaja voi hakea vuokralaiselle häätöä jos vuokralaisen vuokrasopimus on irtisanottu tai purettu mutta vuokralainen ei suostu lähtemään asunnosta. Häätö on lakiin pohjautuva toimenpide. Vuokranantaja voi hakea vuokralaiselleen häätöä silloin kun vuokralainen ei maksa vuokria tai jos hän rikkoo vuokrasopimuksen sääntöjä. Häädön voimaantulo vaatii aina oikeuden päätöksen, eli vuokranantajan täytyy hakea oikeudelta lupaa häätöön.</p>	<p><u>ምስጻግ</u> ምስጻግ ማለት ተቐማጢ ካብቲ ተኸርዮዎ ዘሎ ዝ ገዲድካ ምውጻእ ማለት እዮ። ተኸራዩ ውዕል ክራይ ዝዘኣ ምስ ዘብቅዕ ወይ ምስ ዝሰረዘ፣ እዎ ካብቲ ዝ ምውጻእ ምስ ዝኣቢ፣ ኣካራዩ ንተኸራዩ፣ ዝዘኣ ክገድፈሉ ከም ዘለዎ ናብ ዝምልከቶ ኣካል ጥርግን ክቕርብ ይኸእል። ምስጻግ ካብ ክራይ ዝ ሕገ ምርኩስ ብምግባር ዝትግበር ውሳኔ እዩ። ኣካራዩ፣ ተኸራዩኡ ክራይ ዝዘኣ ምስ ዘይከፍል፣ ወይ ካብቲ ዝተኣተወ ውዕል ክራይ ዝን ሕግን ምስ ዝጥሕስ፣ ዝዘኣ ክገድፈሉ ናብ ዝምልከቶ ኣካል ጥርግን የቕርብ። እዚ ጥርግን ግብራዊ ክኸውን ግን ውሳኔ ቤት ፍርዲ የድሊ ብኸልእ ኣዘረርባ፣ ኣካራዩ ንቤት ፍርዲ ጥርግኑ ብምቕርብ፣ ንተኸራይ ክስገግ ፍቓድ ይሓትት።</p>
<p>Sosiaaliturva Sosiaaliturva tarkoittaa järjestelmää, jonka tarkoitus on turvata Suomessa asuville ihmisille riittävä toimeentulo ja huolenpito kaikissa elämäntilanteissa. Sosiaaliturvaan kuuluu laissa määritetyt sosiaalipalvelut ja erilaiset rahalliset tuet, eli etuudet. Sosiaaliturva rahoitetaan pääasiassa verorahoilla.</p>	<p><u>ማሕበራዊ ውሕስነት</u> ማሕበራዊ ውሕስነት ማለት ንኣብ ፊንጻይ ዝቐመጡ ሰባት ኣብ ዝተፈላለዩ መድረኻት ሂወቶም፣ ካብቲ ብግብሪ ዝእኩብ ገንዘብ፣ መነባበሪ ምውሓስ ማለት እዮ። ከም ኣብ ሕገ ሰፊሩ ዘሎ፣ ማሕበራዊ ውሕስነት ዝተፈላለዩ ማሕበራዊ ኣገልግሎታትን ገንዘባዊ ደገፋትን ማለት ረብሓ ዘጠቓልል እዮ። ንማሕበራዊ ውሕስነት ዝምወል ገንዘብ፣ ካብ ክፍሊት ግብሪ ዝተኣከበ እዮ።</p>
<p>Sosiaalipalvelut Sosiaalipalvelut ovat kunnan palveluja, joka edistävät kunnan asukkaiden hyvinvointia ja tukevat ihmisiä haastavissa elämäntilanteissa. Sosiaalipalveluista saa apua ja neuvoja esimerkiksi silloin, jos perheessä on vammaisen henkilö, perheessä tapahtuu äkillinen kriisi, tai jos henkilö on juuri muuttanut Suomeen toisesta maasta.</p>	<p><u>ማሕበራዊ ኣገልግሎት</u> ማሕበራዊ ኣገልግሎታት ክብሃል እንከሎ፣ ድሕነት ተቐማጢ ምምሕዳራት ዜደንፍዕን፣ ንሰባት ኣብ ኣጸጋማ ሹነታት ህይወቶም ዝደግፍን ኣገልግሎት ምምሕዳር ከባቢ እዩ። ማሕበራዊ ኣገልግሎት፣ ዝተፈላለዩ ሓገራትን ማዕዳን ዝህብ ኮይኑ፣ ንኣብነት ኣብ ስድራቤት ዝኾነ ስንክልና ዘለዎ ሰብ ምስ ዝህልው፣ ኣብ ስድራቤት ሃንደብታዊ ቕልውላው ኣሎ ማለት ስለ ዝኾነ፣ ኣብ ከምዚ ዘድሊ ሓገዝ ካብዚ ማሕበራዊ ኣገልግሎት ክወሃበካ ትሓትት።</p>
<p>Aikuissosiaalityö Aikuissosiaalityö tukee aikuisia elämässä silloin, kun heillä on vaikeuksia. Vaikeudet voivat olla haasteita asumisessa, omien asioiden hoitamisessa tai toimeentulossa. Aikuissosiaalityö on osa sosiaalipalveluja.</p>	<p><u>ማሕበራዊ ዕዮ መንእሰያት</u> እዚ ማሕበራዊ ዕዮ መንእሰያት፣ ንመናእሰያት ኣብ እዋን ጸገሞም ዝደግፍ እዮ። ጸገም ክንብል ከለና፣ ምስ ምንባር፣ ኣብ ምስላጥ ግላዊ ጉዳያት፣ ከምኡ እውን ምስ መንበሪ ቤት ዝተተሓሓዙ ጸገማት ከም ኣብነት ክጥቀሱ ይከእል። ማሕበራዊ ዕዮ መንእሰያት ክፋል ናይ፣ ወሃቢ ማሕበራዊ ኣገልግሎት መንእሰያት እዮም።</p>
<p>Maahanmuuttajapalvelut Maahanmuuttajapalveluissa autetaan ja neuvotaan vasta Suomeen muuttaneita asumisessa, omien asioiden hoitamisessa ja toimentuloon liittyvissä asioissa. Maahanmuuttajapalvelut voivat olla osana sosiaalipalveluja.</p>	<p><u>ኣገልግሎት ንስደተኛታት</u> እዚ ኣገልግሎት ንስደተኛታት፣ ናብ ፊንጻይ ንዝገዛዙ ማለት ነዊሕ ዘይተቐመጡ ስደተኛታት፣ ምስ ምቐማጥን መነባብርን፣ ምስላጥ ግላዊ ጉዳያት ይኹኑ ምስ ናብራ ዝተተሓሓዙ ጸገማት፣ ዝተፈላለዩ ሓገራትን ደገፋትን ዝህብ ትካል እዮ። ኣገልግሎት ንስደተኛታት ክፋል ናይ ማሕበራዊ ኣገልግሎት ክኸውን ይኸእል እዮ።</p>

<p>Kansaneläkelaitos = Kela Kansaneläkelaitos eli Kela on Suomen valtion laitos, jonka tehtävä on huolehtia sosiaaliturvan maksamisesta Suomessa asuville heidän eri elämän tilanteissaan. Kelan hoitamaan sosiaaliturvaan kuuluu esimerkiksi erilaisia rahallisia tukia, eli etuuksia. Kelan maksamia etuuksia ovat esimerkiksi lapsilisä ja asumistuki.</p>	<p><u>ትካል ማህበራዊ መድከን = ኬላ</u> ትካል ማህበራዊ መድከን ፊንላንድ ማለት ኬላ፣ ናይ መንግስቲ ፊንላንድ ትካል ኮይኑ፣ ስርሑ ኣብ ፊንላንድ ንኣብ ዝተፈለለዩ ናይ ናብራ ኩነታት ዝነበሩ ሰባት፣ ማህበራዊ ውሕስነት ምኽፋል እዩ። ኬላ ዘማሓድሮ ማህበራዊ ውሕስነት፣ ንኣብነት ዝተፈለለዩ ገንዘባዊ ደገፍ፣ ማለት ረብሓ ክጥቀስ ይከኣል። ኬላ ካብ ዝኸፈሎ ረብሓ፣ ወሰኽ ቆልዓን፣ ደገፍ ክራይ ዝገን፣ ከም ኣብነት ክጥቀስ ይከኣል።</p>
<p>Etuus Etuus on rahallinen tuki jota maksaa esimerkiksi Kela. Etuuden tarkoitus on auttaa sinua taloudellisesti. Etuuksia on erilaisia eri elämäntilanteisiin. Jokaisen etuuden myöntämiseen on eri perusteet. Etuudet jaetaan ensisijaisiin ja toissijaisiin etuuksiin.</p>	<p><u>ረብሓ</u> ረብሓ ማለት ገንዘባዊ ደገፍ ማለት ኮይኑ ንኣብነት ኬላ ከኣ ከፋሊ ገንዘባዊ ደገፍ ይኸውን ማለት እዩ። ዕላማ ናይዚ ገንዘባዊ ደገፍ ድማ፣ ቁጠባዊ ናብራኻ ንምሕጋዝ እዩ። ረብሓታት ዝተፈለለዩ ኮይኖም፣ ኣብ ዝተፈለለዩ ናይ ናብራ ኩነታት፣ ከከም ኩነታቲ ኣየናይ ረብሓ ይምልከተካን፣ ይግባእካን እውን ይፈላለ እዩ። ነብሲ ወከፍ ዝወሃቡ ረብሓ፣ ዝተፈለለዩ መውሃቢ ምኽንያት ዘለዎ ኮይኑ፣ ረብሓታት ከኣ፣ ብቀዳምነት ዝሰርዑ ረብሓን መወዳእታ ዝሰርዑ ረብሓን ኢልና ንኸፍሎም።</p>
<p>Ensisijainen- ja viimesijainen etuus Ensisijaisella etuudella tarkoitetaan kaikkia muita etuuksia paitsi toimeentulotukea. Toimeentulotuki on viimesijainen etuus. Ennen toimeentulotuen hakemista sinun on täytynyt hakea muut etuudet, eli ensisijaiset etuudet. Jos siltikään tulosi, varasi ja saamasi ensisijaiset etuudet eivät riitä välttämättömiin jokapäiväisiin menoihin, voit hakea toimeentulotukea.</p>	<p><u>ብቀዳምነትን መወዳእታን ዝሰርዑ ረብሓ</u> ብቀዳምነት ዝሰርዑ ረብሓ ክንብል ከለና፣ ብዘይካ መነባብሪ ደገፍ፣ ካልኣት ኩሎም ረብሓታት ማለትና እዩ። መነባብሪ ደገፍ ድማ መወዳእታ ዝሰርዑ ረብሓ እዩ። መነባብሪ ደገፍ ከወሃቡኻ ቅድሚያ ምሕታትካ፣ መጀመርያ ካልኣት ዓይነት ረብሓታት ከወሃቡኻ ዘመልከትካ ክትከውን ኣለካ። እዚ ማለት እቶም ንዓኻ፣ ብቀዳምነት ዝሰርዑ ረብሓ፣ ከወሃቡኻ ዝተተትካ ክትከውን ኣለካ። እዚ ኩሎ ጌርካ፣ እቶትካ፣ ውህሉል ገንዘብካን ዕቕር ሃብትካን፣ ከምኡ እውን ዝተዋህቡኻ ረብሓታትን፣ ነቶም ግድን ክግበሩ ዘለዎም ወጻኢታት ዘየሸፍን ምስ ዝኸውን፣ መነባብሪ ደገፍ ተባሂሉ ዝጽዋዕ ረብሓ ከወሃቡካ፣ ተመልክት።</p>
<p>Vammaisetuus Vammaisetuutta maksetaan vammaiselle tai pitkäaikaisesti sairaalle henkilölle, jotta hän selviytyisi paremmin jokapäiväisessä elämässä.</p>	<p><u>ረብሓ ንስንኩላን</u> ክፍሊት ረብሓ ንስንኩላን ማለት፣ ንስንክልና ዘለዎ ወይ ኣብ ነዊሕ ናይ ሕማም ግዜ ዘሎ ሰብ፣ መታን ዕለታዊ ናብርኡ ደሓን ብዝኾነ መንገዲ ክሰግሮ ክሕግዞ ዝወሃብ፣ ዓይነት ረብሓ እዩ።</p>
<p>Takuueläke Takuueläke on etuus, jota maksetaan eläkkeen saajalle, joka ei saa mitään muuta eläkettä tai eläkkeen määrä on pieni.</p>	<p><u>ውሕስነት ጥሮታ</u> ውሕስነት ጥሮታ ማለት፣ ንተቐበልቲ ጥሮታ ዝኸፈል ረብሓ ኮይኑ፣ ካልእ ጥሮታ ዘይብሉ ወይ ናይ ጥሮታ ተባሂሉ ዝኸፈሎ መጠን ገንዘብ ውሑድ ምስ ዝኸውን፣ እዚ ውሕስነት ጥሮታ ተባሂሉ ዝጽዋዕ ረብሓ ይኸፈሎ።</p>
<p>Äitiysraha Äitiysraha on etuus, jota äiti voi saada silloin, kun hän synnyttää lapsen. Maksu alkaa ennen lapsen syntymää (laskettua aikaa) ja sitä maksetaan noin 4 kuukauden ajan.</p>	<p><u>ገንዘባዊ ሓገዝ ወሊድ</u> ገንዘባዊ ሓገዝ ወሊድ፣ ንእትኣርስ ኣደ ዝኸፈል ረብሓ ኮይኑ፣ ካብቲ ቆልዓ ክሕረስ ትጽቢት ዝተገብረሉ ግዜ ጀሚሩ ድማ እዚ ክፍሊት ምኽፋል ይጀመር፣ ንኣስታት ኣርባዕተ ኣዋርሕ ድማ ይኸፈል።</p>
<p>Vanhempainraha Vanhempainraha on etuus, jota maksetaan vanhemmalle silloin, kun hän hoitaa pientä lasta kotona. Vanhempainrahaa voi saada äiti tai isä. Vanhempainrahaa voi saada noin puolen vuoden ajan.</p>	<p><u>ገንዘባዊ ሓገዝ ወሊዲ</u> ገንዘባዊ ሓገዝ ወሊዲ፣ ንወሊዲ ዝኸፈል ረብሓ ኮይኑ፣ ንእሽተይ ውላዶም ኣብ ዝ ኮይኖም ክኣልይዎ እንከለዉ ዝኸፈል ገንዘባዊ ረብሓ እዩ። እዚ ገንዘባዊ ሓገዝ ወሊዲ ተባሂሉ ዝጽዋዕ ረብሓ ንከባቢ ሹዱሽተ ኣዋርሕ ከወሃቡካ ዝከኣል እዩ።</p>
<p>Isyysraha Isyysraha on etuus, jota voidaan maksaa isälle, jotta hän voi hoitaa pientä lasta kotona. Isyysrahaa voi saada vain, jos isä asuu lapsen kanssa samassa kodissa. (Sinä aikana, kun isä saa isyysrahaa, hän voi hoitaa lasta osan ajasta yhdessä äidin kanssa ja osan ajasta yksin.)</p>	<p><u>ገንዘባዊ ሓገዝ ወሊዲ</u> ገንዘባዊ ሓገዝ ወሊዲ ማለት ገንዘባዊ ረብሓ ኮይኑ፣ ኣብ ንእሽተይ ውላዶ፣ ኣብ ዝ ኮይኑ ምእንቲ ኸከናኸኖ፣ ዝኸፈሎ ረብሓ እዩ። ገንዘባዊ ሓገዝ ንወሊዲ ከወሃብ ዝከኣል፣ እቲ ኣብ ምስ ውላዶ ኣብ ሓደ ዝ ምስ ዝነበር ጥራይ እዩ። (ኣብቲ ኣብ፣ እዚ ገንዘባዊ ሓገዝ፣ ዝኸፈሎ እዋን፣ ንውላዱ ብኸፈል ምስ ኣደ ብምዃን፣ ብኸፈል ድማ ባይኑ ብምዃን፣ ቆልዓ ኣብ ዝ ከኸናኸን ይኸኣል)።</p>

<p>Kotihoidon tuki Kotihoidon tuki on etuus, jota maksetaan alle kolmevuotiaan lapsen hoitamisesta kotona.</p>	<p><u>ደገፍ ንምእላይ ኣብ ገዛ</u> ደገፍ ንምእላይ ኣብ ገዛ ማለት ረብሓ ኮይኑ፡ ኣብ ገዛ ብምኳን ንትሕት 3 ዓመት ዝዕድሚኡ ቆልዓ ኣብ ትኣየሉ እዋን ዝኸፈለካ ገንዘባዊ ረብሓ እዮ።</p>
<p>Elatustuki Jos vanhempi on yksinhuoltaja, eli yksin vastuussa lapsen elättämisestä, on hänellä oikeus saada rahallista tukea lapsen toiselta vanhemmalta. Jos toisella vanhemmalla ei ole varaa maksaa lapsen elättämisestä, voi yksinhuoltaja hakea rahallista tukea, eli elatustukea Kelasta.</p>	<p><u>ቀለብ ቆልዓ</u> ቀለብ ቆልዓ ገንዘባዊ ረብሓ እዮ። ሓላፍነት ምዕባይ ቆልዓ ብሓደ ወላዲ ወይ ኣላዲ ጥራይ ዝካየድ ምስ ዝኸውን፡ ካብቲ ካልኣይ ወላዲ ቀለብ ቆልዓ ክኸፈል መሰል ይህልዎ። እቲ ካልኣይ ወላዲ ቀለብ ቆልዓ ክኸፍል ዓቕሚ ምስ ዘይህልዎ፡ በይኑ ሓላፍነት ምዕባይ ቆልዓ ወሲዱ ዘሎ ወላዲ፡ ካብ ኬላ ገንዘባዊ ደገፍ ቀለብ ቆልዓ ክወሃቦ ይኣትት።</p>
<p>Lapsilisä Lapsilisä on etuus, jota maksetaan jokaisesta Suomessa asuvasta lapsesta hänen huoltajalleen. Lapsilisä maksetaan siihen asti, kunnes lapsi täyttää 17 vuotta.</p>	<p><u>ወሰኽ ቆልዓ</u> ወሰኽ ቆልዓ ማለት ረብሓ ኮይኑ፡ ንነፍሲ ወከፍ ኣብ ፊንላንድ ዝኸበር ቆልዓ፡ ንኣላይኡ ዝኸፈል እዮ። ክፍሊት ወሰኽ ቆልዓ፡ ኣቲ ቆልዓ ክሳብ ወዲ/ጓል 17 ዓመት ዝኸውን ዝኸፈል ረብሓ እዮ።</p>
<p>Yleinen asumistuki Yleinen asumistuki on etuus, joka on tarkoitettu vuokran maksuun. Asumistukea voit saada silloin, jos sinun tai ruokakuntasi tulot ovat pienet. Asumistuki ei koskaan ole niin suuri, että voisit maksaa sillä koko vuokran.</p>	<p><u>ሓፈሻዊ ደገፍ ክራይ ገዛ</u> ሓፈሻዊ ደገፍ ክራይ ገዛ ማለት ረብሓ ኮይኑ፡ ንወጻኢታት ክራይ ገዛ ንምሸፋን ዝኸፈል ረብሓ እዮ። ደገፍ ክራይ ገዛ ዝወሃበካ፡ እቶትካ ወይ እቶት ኣባል ስድራኻ ውሑድ ምስ ዝኸውን እዮ። ደገፍ ክራይ ገዛ ብዙሕ ኣይኮነን ስለዚ ንምሉእ ክራይ ገዛኻ ክኸፍል ዝኸለል ኣይኮነን።</p>
<p>Työmarkkinatuki Työmarkkinatuki on etuus, jota voidaan maksaa työttömälle. Usein työmarkkinatukea maksetaan, kun henkilö osallistuu koulutukseen, joka auttaa häntä pääsemään työhön. Suomeen pakolaisena tullee ihmisille Kela voi maksaa työmarkkinatukea, esimerkiksi silloin, kun hän osallistuu suomen kielen kurssille. Ennen kun voit hakea työmarkkinatukea Kelasta, sinun pitää ilmoittaa TE-toimistoon, eli Työ- ja elinkeinotoimistolle, että olet työtön.</p>	<p><u>ድጋፍ ዕዳጋ ዕዮ</u> ድጋፍ ዕዳጋ ዕዮ ረብሓ ኮይኑ፡ ንሰራሕ ኣልቦ ዝኸፈል ድማ እዮ። ዝበዝሑ ግዜ እዚ ድጋፍ ዕዳጋ ዕዮ ዝኸፈል ሰብ፡ መታን ስራሕ ንኸረከብ ክትግዘ፡ ኣብ ትምህርቲ ንዝሳተፍ ዘሎ ዝኸፈል ገንዘባዊ ረብሓ እዮ። ንፊንላንድ ስደተኛታት ኮይኖም ዝመጽኡ፡ ኬላ እዚ ድጋፍ ዕዳጋ ዕዮ ተባሂሉ ዝጽዋዕ ረብሓ ክኸፍሎም ይኸለል። እዚ ማለት ግን ንኣብነት ኣብ ምምሃር ቋንቋ ስምሚ ማለት ፊንሽ ምስ ዝሳተፉ ማለት እዮ። ካብ ኬላ ቅድሚ ድጋፍ ዕዳጋ ዕዮ ክወሃበካ ምሕታትካ፡ ንTE-toimisto ማለት ንቤ/ጽ ቀረብ ዕዮን ዋኒንን፡ ስራሕ ኣልቦ ምኳንካ ክትሕብር ኣለካ።</p>
<p>Ruokakunta Ruokakunta tarkoittaa yhtä henkilöä tai useampia henkilöitä, jotka asuvat samassa asunnossa. Esimerkiksi samassa asunnossa asuva perhe on yksi ruokakunta. Samassa ruokakunnassa olevien henkilöiden etuudet vaikuttavat toisiinsa. Jos asut ystäväsi kanssa samassa asunnossa ja teillä molemmilla on oma vuokrasopimus asuntoon, ette muodosta ruokakuntaa.</p>	<p><u>ኣባል ኣሃዱ ስድራ</u> ኣባል ኣሃዱ ስድራ ማለት፡ ኣብ ሓደ ገዛ በይኑ ዝቕመጥ ሓደ ሰብ ወይ፡ ኣብ ሓደ ገዛ ዝቕመጡ ብዙሓት ሰባት ማለት እዮ። ንኣብነት ኣብ ሓደ ገዛ ዝቕመጡ ስድራ፡ ሓደ ኣሃዱ ስድራ ይብሃሉ። ረብሓ ነብሲ ወከፍ ኣባል ኣሃዱ ስድራ ድማ ንሓድሕዱ ተጻላላዊ እዮ። እዚ ማለት ረብሓ ሓደ፡ ነቲ ረብሓ ናይቲ ካልእ ይጻልዎ ማለት እዮ። ምስ ዓርኪ ማሓዛ ሓቢርካ ትቕመጥ እንተ ደኣ ኮንካ፡ ወይ ኣብ ሓደ ገዛ ኮይኑ ምቕማጥኩም፡ ግን ውዕል ክራይ ገዛኹም ብብግልኹም ዝኣተኹምዎ እንተ ኾይኑ፡ እዚ ኣሃዱ ስድራ ዝብሃል ኣይቀውምን ማለት ኣይውክለኩምን እዮ።</p>
<p>TE-toimisto TE-toimisto on työ- ja elinkeinotoimisto. TE-toimistossa annetaan neuvontaa ja tarjotaan koulutusta silloin, jos olet työtön. TE-toimisto myös tutkii, voitko saada rahaa työttömyyden ajalta. Se antaa asiasta lausunnon, eli oman näkemyksen esimerkiksi Kelalle. Lausunnon perusteella Kela päättää, mitä etuutta työttömälle voi maksaa.</p>	<p><u>ቤ/ጽ ቀረብ ዕዮን ዋኒንን</u> TE-toimisto ብኣሕጽርት ዝተጻሕፈ ኮይኑ፡ ብሰፊሖ ቤ/ጽ ቀረብ ዕዮን ዋኒንን ማለት ድማ እዮ። እዚ ቤ/ጽ ማለት TE-toimisto ንሰራሕ ኣልቦ ዝኾኑ ሰባት ምኸሪ ይህብ፡ ከምኡ እውን ትምህርቲ ይቕርቡ። ብተወሳኺ እዚ ቤ/ጽ ኣብ ስራሕ ኣልቦ ዘለኻሉ ግዜ፡ ገንዘባዊ ደገፍ ዝግብኣካ እንተ ኾይኑ ይምርምርን፡ መሰነይታ ንኬላ ይሰድድን። ኬላ ድማ ዝተጻሕፈ መሰነይታ ምርኩስ ብምግባር፡ ንኣብ ስራሕ ኣልቦ ዘሎ ሰብ፡ ኣየናይ ዓይነት ረብሓ ከም ዝኸፍሎ ይውስን።</p>

<p>Kulukorvaus Kulukorvaus on rahasumma, joka korvaa esimerkiksi matkakuluja. Kulukorvaus korvaa sellaisia matkakuluja, joita syntyy, kun työmarkkinatukea saava henkilö osallistuu koulutukseen.</p>	<p><u>ካሕሳ ወጻኢታት</u> ካሕሳ ወጻኢታት ማለት ውሱን ገንዘብ ኮይኑ፣ ንኣብነት ንወጻኢታት መጓጓዣያ ይሸፍን። እዚ ካሕሳ ወጻኢታት ተባሂሉ ዝጸዋዕ ገንዘባዊ ደገፍ፣ ንኣዲ ኣብ ንጥፈት ስራሕ ኣልቦ፣ ንኣብነት ኣብ ትምህርቲ ንዝሳተፍ ሰብ፣ ንትምህርቲ ክኸይድ ዝገብርም ናይ መጓጓዣያን ካልእን ወጻኢታት መሸፈኒ/ካሕሳ ተባሂሉ ዝኸፈል እዮ።</p>
<p>Kotoutumissuunnitelma Kotoutumissuunnitelma tehdään vasta maahan saapuneelle henkilölle. Suunnitelma tehdään TE-toimistossa, eli työ- ja elinkeinotoimistossa tai kotikunnassa. Kotoutumissuunnitelmassa sovitaan palveluista ja toimenpiteistä jotka edistävät niitä taitoja, joita sinä tarvitset suomalaisessa yhteiskunnassa. Kotoutumissuunnitelmassa voidaan sopia muun muassa osallistumisesta suomen kielen opiskeluun.</p>	<p><u>መደብ ውህደት ምስ ሕብረተሰብ</u> መደብ ውህደት ምስ ሕብረተሰብ፣ ንኣዲ ናብ ፊንላንድ ካብ ዝግዕዝ ነዊሕ ዘይገበረ ሰብ ዝንደፍ መደብ ኮይኑ፣ ኣብ TE-ትምህርት ማለት ቤት ጽሕፈት ቀረብ ዕዮን ዋሪንን ወይ ኣብ ትኩረት ምምሕዳር ዝንደፍ መደብ እዮ። ኣብዚ መደብ ውህደት ምስ ሕብረተሰብ፣ ክእለትካ ዘደንፍውን፣ ኣብ ውህደትካ ምስ ሕብረተሰብ ፊንላንድ ዝሕግዙ፣ ከምኡ እውን ክግበሩ ዘለዎም ንጥፈታትን፣ ነዚ ዝሕግዙካ ኣገልግሎታትን ኣብዚ መደብ ብመሰረት ስምምዕ ሰፊሮም ይርከቡ። ንኣብነት ምስታፍ ኣብ ምምሃር ቋንቋ ፈረሽ ማለት ስምምዕ፣ ኣብዚ መደብ ውህደት ምስ ሕብረተሰብ ተሳማሚዕኻ ተግባራዊ ዝኸውን እዮ።</p>
<p>Perustoimeentulotuki Perustoimeentulotuki on rahallinen etuus, jota Kela maksaa. Sinä voi saada sitä silloin, kun sinun tai ruokakuntasi tulot tai etuudet eivät riitä välttämättömiin jokapäiväisiin menoihin, kuten asumiseen ja ruokaan. Perustoimeentulotuki on viimesijainen etuus. Toimeentulotukea varten tehdään aina laskelma ruokakunnan käytettävissä olevista rahoista.</p>	<p><u>መሰረታዊ መነባበሪ ደገፍ</u> መሰረታዊ መነባበሪ ደገፍ፣ ኬላ ዝኸፍሎ ገንዘባዊ ረብሓ እዮ። እዚ ዝፍቀደካ ግን፣ ናትካ ወይ ናይ ኣባላት ስድራቤትካ ኣታዊታት ወይ ረብሓታት፣ ንግዲታዊውን ዕለታውን ወጻኢታት፣ ከም ወጻኢታት መንበርን መግብን፣ ክሸፍን እኹል ምስ ዘይከውን፣ ክወሃበካ ዝከኣል ረብሓ እዮ። መሰረታዊ መነባበሪ ደገፍ መወዳእታ ዝሰራዕ ረብሓ እዮ፣ ማለት ካልእ ዝወሃበካ ረብሓ፣ እኹል ምስ ዘይከውን፣ ዝወሃብ ማለት እዮ። መነባበሪ ደገፍ ይፍቀደካን ኣይፍቀደካን፣ ከምኡ እውን ብዝሒ፣ ቅድሚያ ምውሳኔ፣ ቅድም ናይ ኩሉ ኣባል ስድራ፣ ዘሎ ገንዘብ ይርእ ማለት ይቐጽር።</p>
<p>Täydentävä toimeentulotuki Täydentävä toimeentulotuki on etuus, jota voi hakea silloin, jos henkilöllä tai perheellä on pitkittynyt vaikea rahallinen tilanne. Täydentävää toimeentulotukea voi hakea joihinkin erityismeioihin, esimerkiksi pyykinpesukoneen ostoon silloin, jos talossa ei ole pyykitupaa. Kunnan sosiaalityöntekijä arvioi, onko henkilöllä oikeus täydentävään toimeentulotukeen.</p>	<p><u>መመላእታ መነባበሪ ደገፍ</u> መመላእታ መነባበሪ ደገፍ፣ ገንዘባዊ ረብሓ ኮይኑ፣ ንኣዲ ሰብ ወይ ኣብ ስድራ ንንውሕ ዝበለ ግዜ ቁጠባዊ ጸገማት ምስ ዝህሉ፣ እዚ መመላእታ መነባበሪ ደገፍ ክወሃበካ ትኣትት። እዚ መነባበሪ ደገፍ፣ ንፍሉይ ወጻኢታት ዝግበርም ነገራት ክወሃብ ዝከኣል ገንባዊ ደገፍ ኮይኑ፣ ፍሉይ ወጻኢታት እንብሎም ከኣ፣ ንኣብነት ኣብቲ እትቐመጡሉ ቦታ ሓባራዊ መሕጸቢ ክዳውንቲ እንተዘይ ሃልዮ፣ ንመግዝሊ ማሽን መሕጸቢ ክዳውንቲ፣ እዚ ደገፍ ክወሃብ ትኣትት። ብኣብ እትቐመጡ ምምሕዳር ዘለዉ ናይ ማሕበራዊ ሰራሕተኛ ደማ፣ እዚ መመላእታ መነባበሪ ደገፍ ክፍቀደካ፣ መሰል ኣለካን የብልካን ተመምዮ ውሳኔ ይወሃበካ።</p>
<p>Ehkäisevä toimeentulotuki Ehkäisevä toimeentulotuki on etuus,, jota henkilö voi hakea, kun hän on saanut päätöksen perustoimeentulotuesta. Ehkäisevän toimeentulotuen tarkoituksena on ehkäistä henkilön tai perheen ongelmien kasvamista. Kunnan sosiaalityöntekijä tekee arvioi, onko henkilöllä oikeus ehkäisevään toimeentulotukeen.</p>	<p><u>መከላኸሊ መነባበሪ ደገፍ</u> መከላኸሊ መነባበሪ ደገፍ ማለት ረብሓ ኮይኑ፣ ውሳኔ ናይ መሰረታዊ መነባበሪ ደገፍ ምስ ተዋህበካ ዝሕተት ደገፍ ደማ እዮ። ዕላማ ናይዚ መከላኸሊ መነባበሪ ደገፍ ተባሂሉ ዝጸዋዕ ረብሓ፣ ኣዲ ሰብ ወይ ስድራ ቤት፣ ዘጋጠሞም ጸገማት ንኸይዳቢ ምክልኻል ማለት እዮ። ኣብቲ ትቐመጡሉ ምምሕዳር ዘሎ ማሕበራዊ ሰራሕተኛ፣ እዚ መከላኸሊ መነባበሪ ደገፍ ክወሃበካ፣ መሰል ኣለካን የብልካን፣ ግምት ይወስድ።</p>
<p>Toimeentulontukilaskelma Jotta oikeus perustoimeentulotukeen voidaan selvittää, Kela tekee laskelman hakijan (ruokakunnan) tuloista ja varoista, eli säästöistä ja omaisuudesta, sekä menoista. Kun ruokakunnan kaikki tulot on listattu, vähennetään niistä kaikki laissa määritetyt pakolliset perusmenot (asuminen, päivähoito, reseptilääkkeet, jne.). Tämän jälkeen hakijalle (ruokakunnalle) pitäisi jäädä laissa määrätyn summan, eli perusosan verran rahaa. Jos hakijalle (ruokakunnalle) ei jää tätä summaa, maksaa Kela perustoimeentulotukea niin paljon, että tämä summa täyttyy. Laskelma löytyy perustoimeentulotukipäätöksestä.</p>	<p><u>ቀመር/ጸብጻብ መነባበሪ ደገፍ</u> መሰል መነባበሪ ደገፍካ ንምውሳኔ፣ ኬላ ናይ ኣመልካቲ(ኣባላት ስድራ) እትትን ውህሉል ገንዘብን ካልእ ዘለካ ዕቕር ሃፍትን፣ ከምኡ እውን እተውጽኦም ወጻኢታትን ጸብጻብ ይገብር። እዚ ኩሉ ብመስርዕ ምስ ተመዘገበ፣ ካብዚ እቲ ብሕገ ዘይተርፉ ወጻኢታት ዝብሃሉ ከም(ወጻኢታት መንበሪ ኣባይቲ፣ መውዳሊ ህጻናት፣ ብሓኪም ዝተኣዘዙ መድሃኒታት ወ.ዘ.ተ) ነጉድሎም፣ ብድሕር እዞም ወጻኢታት ንኣመልካቲ(ንኣመልካት ኣባላት ስድራ)፣ እቲ ብሕገ ንኣዲ ሰብ መሰረታዊ ክፋል ተባሂሉ ዝቐመጥ ግምት ብዝሒ ገንዘብ ክተርፎ ይግባእ። እንተደኣ ዘይተረፈ ግን፣ ክሳብ ብሕገ ዝቐመጥ መሰረታዊ ግምት ብዝሒ ገንዘብ ዝኣከል፣ እዚ መነባበሪ ደገፍ ተባሂሉ ዝጸዋዕ ረብሓ ይኸፈሎም። ቀመር/ጸብጻብ ናይ መነባበሪ ደገፍ፣ ኣብ ውሳኔ ናይ መነባበሪ ደገፍ፣ ተጻሒፉ ይርከብ።</p>

<p>Perusosa Perusosa on toimeentulotukilaskelmassa käytetty termi. Sillä tarkoitetaan laissa määritettyä rahasumma, joka jokaisella tulisi jäädä kuukaudessa käyttöön perusmenojen maksamisen jälkeen. Perusmenoja ovat muun muassa asumiseen liittyvät menot, lääkärimaksut, reseptilääkkeet sekä päivähoitomaksut.</p>	<p><u>መሰረታዊ ክፋል</u> መሰረታዊ ክፋል ከብሃል እንክሎ፣ አብ ቀመር ወይ ሕሳብ መነባበር ደገፍ ዝገወጥር አሰያይማ ማለት ኮይኑ፣ ንሓደ ሰብ ድሕሪ መሰረታዊ ወጻኢታቱ፣ ብሕጊ እቲ ንሓደ ሰብ፣ ንቐለቡ ንወርሒ ክተርፎ ዝግባእ መጠን ገንዘብ ማለት እዩ። መሰረታዊ ወጻኢታት ከንብል ከለና ምስ መንበሪ ዝተሓተዘ ወጻኢታት፣ ወጻኢታት ናይ ሕክምና፣ ንብድክተር ዝተሓዘዙ መድሃኒታት ዝግበር ወጻኢታትን፣ ወጻኢታት ናይ መውጻሊ ህጻናትን፣ ክጥቀስ ይከኣል።</p>
<p>Tiliote Tiliote on dokumentti, josta selviää oman pankkitilin rahatapahtumat. Tiliotteesta näkee paljonko tilillä on rahaa, mistä raha on tilille tullut ja mihin rahaa on käytetty. Tiliotteen saat omalta pankiltasi. Jos haet toimeentulotukea, sinun täytyy toimittaa hakemuksen liitteenä tiliote.</p>	<p><u>ሰነድ ሕሳብ ባንክ</u> ሰነድ ሕሳብ ባንክ ማለት ልውውጥ ናይ ዝሓር ርእሰኻ ናይ ባንክ ሕሳብ ዝገልጽ ኮይኑ፣ ክንደይ ዚእክል ገንዘብ ከም ዘሎን እቲ ገንዘብ ካበይ ከም ዝመጸን ኣበይ ከም እተወጸአን ይሕብር ። ካብ ባንክኻ ሰነድ ሕሳብ ክትረክብ ትክእል ኢኻ። መነባበሪ ድጋፍ ንምርካብ ትሓትት ኮንካ ምስ መመልከቲኻ ኣተሓሕዝኻ ሰነድ ሕሳብ ባንክ ክትልእኻ ኣሎኻ።</p>
<p>Maksusitoumus Maksusitoumus on dokumentti, jonka avulla henkilö voi ostaa tietyn tuotteen tai palvelun. Maksusitoumuksen käyttäjä ei itse tällöin maksa myyjälle rahaa, vaan myyjä saa rahat maksusitoumuksen antajalta. Kela voi esimerkiksi antaa maksusitoumuksen silmälasien ostoa varten. Maksusitoumus voidaan antaa myös sähköisesti esimerkiksi lääkkeisiin.</p>	<p><u>መኽፈሊ ዘገልግል ወረቐት</u> መኽፈሊ ዘገልግል ወረቐት ማለት ሰነድ ኮይኑ፣ ሓደ ሰብ ንዝተወሰኑ ነገራት ወይ ኣገልገሎት ክኸፍል ዘፍቅደሉ ወረቐት እዩ። ተጠቓሚ እዚ መኽፈሊ ዘገልግል ወረቐት ኣብ ዝጥቀመሉ ጊዜ፣ ንኣብነት ኣብ ድኳን፣ ብገንዘብ ዘይኮነ ዝኸፍል፣ ባዛ ኣብ ክንዲ ገንዘብ ኣተገልግል ወረቐት ብምሃብ እዩ ዝኸፍሎ። ንኣብነት ኬላ ንመነጽር መኽፍሊ ዘገልግል ወረቐት ክህበክ ይኸእል እዩ። ብተወሳኺ እዚ መኽፈሊ ዘገልግል ወረቐት ብኤለትሪካዊ ኣገባብ ተዳልዮ እውን፣ መድሃኒት ክትገዝአሉ ትክእል።</p>
<p>Kohtuulliset asumismenot Kela on määritellyt sen, mitkä ovat sopivan suuruisia eli kohtuullisia asumismenoja henkilölle, joka saa perustoimeentulotukea. Asumismenoja ovat esimerkiksi vuokra ja vesimaksu. Kohtuullisten asumismenojen suuruuteen vaikuttaa perheen koko ja kotikunta. Jos vuokrasi on suurempi kuin Kelan määrittämät kohtuulliset asumismenot, Kela ei huomioi laskelmassaan kohtuullisen rajan ylittävää osaa vuokrastasi. Toisin sanoen, vaikka vuokrasi ylittää kohtuullisten asumismenojen rajan, saamasi etuuden määrä ei kasva.</p>	<p><u>ርትዓዊ ወጻኢታት መነባበር</u> ኬላ ንሓደ ሰብ ደሓን ዝኾነ ማለት ርትዓዊ ዝኾነ ወጻኢታት መነባበርኡ ክንደይ ምኳኑ ኣገሊሑ ኣሰፊርዎ እዩ። ወጻኢታት መነባበር ዝብሃሉ ከም ክራይ ዝኣ ፣ ናይ ማይ ዝኣመሰሉ ክጥቀስ ይከኣል። ርትዓዊ ወጻኢታት መነባበር ምብዝሒኡ ክንደይ ምኳኑ ከም ብዝሒ ስድራን እትቐመጡ ምምሕዳርን ይፈላለ እዩ። ኬላ ካብቲ ርትዓዊ ወጻኢታት መነባበር ኢሉ ዘጽደቑ ንሓደ ዝሓለፈ ኩሉ፣ ኣብ ግምት ኣየእትዎን እዩ። እዚ ማለት ልዕሊ እቲ ኬላ ዘፍቅደ ዘበለ ወጻኢታት ባዕልኻ ትኸፍኖ ማለት እዩ። ብኸልእ ኣዘራርባ፣ ክራይ ዝኣ ካብቲ ግቡእ ዝብሃል እንተ ዛይዱ፣ ኬላ ዝህበክ ገንዘባዊ ሓገዝ ድማ ይዛይድ ማለት ኣይኮነን።</p>
<p>Vuokran omavastuuosuus Vuokran omavastuu on se osuus vuokrasta, jota asumistuki ei korvaa. Henkilö maksaa itse tämän osan vuokrasta vuokranantajalleen. Jos saat asumistuen lisäksi perustoimeentulotukea, voi Kela maksaa asumistuen ja perustoimeentulotuen suoraan vuokranantajan tilille, jos itse haluat niin. Mikäli asumistuki ja perustoimeentulotuki eivät yhdessä riitä koko vuokran maksamiseen, sinun täytyy itse maksaa tililtäsi se summa vuokrasta, joka jää puuttumaan. Tämän summan maksamiseen voit käyttää palkkatulojasi, ja muita etuuksia, joita saat.</p>	<p><u>ባዕልኻ ዝሸፈን ክራይ ዝኣ</u> ባዕልኻ ዝሸፈን ክራይ ዝኣ ማለት፣ ኣብዚ ደገፍ ክራይ ዝኣ ተባሂሉ ዝጽዋዕ ረብሓ፣ ኣብ ግምት ዘይእትውን ባዕልኻ ንኣካራይካ እትኸፍሎን ማለት እዩ። ብዘይካ ደገፍ ክራይ ዝኣ ተባሂሉ ዝጽዋዕ ደገፍ፣ መሰረታዊ መነባበር ደገፍ ዝኸፈለክ እንተ ደኣ ኮይኑ፣ ኬላ ንኣካራይኻ ካብዚ ደገፍ ክራይ ዝኣን መሰረታዊ መነባበርን ማለት ካብ ክልቲኡ ረብሓ ገይሩ ክራይ ዝኣኻ ብቐጥታ ናብ ሕሳብ ባንኩ ኣካራይኻ ብምስዳድ ይከፍሎ። እዚ ግን ፍቓደኛ ምስ ትኸውን እዩ። እንተ ደኣ ዝተጠቐሱ ክልተ ደገፋት ንምሉእ ክራይ ዝኣኻ ክሸፍኖ ዘይተካኢሉ፣ ዝተረፈ ባዕልኻ ካብ ሕሳብ ባንክኻ፣ ብቐጥታ ናብ ሕሳብ ባንክ ኣካራይኻ ብምስዳድ ትኸፍሎ። ነዚ ባዕልኻ ዝሸፈን ክራይ ዝኣ ንክትከፍል፣ ካብ ዝኾነ ዝፍቀደካ ዓይነት ረብሓ፣ ክትጥቀም ትክእል።</p>
<p>Palkka Palkka on rahasumma, jonka työnantaja maksaa työntekijälle tehdystä työstä. Palkka maksetaan tilille ja siitä vähennetään automaattisesti verot. Jos teet työtä ja saat palkkaa, ilmoita siitä Kelaan, sillä se vaikuttaa saamiisi etuuksiin.</p>	<p><u>ደግሞዝ</u> ደግሞዝ እቲ ኣሰራሒ ነቲ ሰራሕተኛ ዝኸፍሎ ገንዘብ እዩ ። እቲ ደግሞዝ ኣብቲ ሕሳብ ባንክኻ ይኸፈል፣ ግብሪ ድማ ብቐጽብት ይቐረጸ። ትሰርሕን ደግሞዝ ትቐበልን እንተ ኮንካ፣ ነቲ እትውሃቦ ረብሓ እውን ስለ ዝጸልዎ፣ ንኬላ ስራሕ ምጅማርካ ሓብር።</p>

<p>Veronpalautus Suomessa melkein kaikista tuloista vähennetään automaattisesti jokin summa verona. Joka vuosi Verohallinto laskee, oletko maksanut veroa oikean määrän. Jos olet maksanut liikaa veroa, Verohallinto palauttaa ylimääräisen veron tilillesi. Veronpalautus vaikuttaa myös etuuksiin, esimerkiksi toimeentulotukeen. Jos saat paljon veronpalautusta, se voi vähentää toimeentulotuen määrää usean/monen kuukauden ajan.</p>	<p><u>ተመላሲ ገንዘብ ግብረ</u> አብ ፊንላንድ ዳርጋ ካብ ኩሉ እቶት እዮ ግብረ ዝቐረጽ። ምምሕዳር ግብረ ዓመታዊ ክትከፍሎ ዝግብኣካ ግብረ ክፈልካን ኣይክፈልካን ይቆጽሮ። እንተ ደኣ ካብቲ ክትከፍሎ ዝግብኣካ ንላዕሊ ክፈልካ፣ እቲ ዓቕን ገንዘብ ናብ ቁጽሪ ሕሳብካ ብምስግጋር ይምለሰልካ። ተመላሲ ገንዘብ ግብረ፣ ንዝመሃቡ ዝተፈለሉሉ ረብሓታትን ከም፣ መነባበር ደገፍ ጸላዊ እዮ። ንኣብነት ብዝሕ ዝበለ ተመላሲ ገንዘብ ግብረ እንተ ተተኸፈሉካ፣ እቲ ዝመሃብካ ዓቕን መነባበር ደገፍ ንኣዋርሕ እውን ካብቲ ቅድሚ ሕጂ ዝመሃብካ ዝነበረ ክውሕድ ይክእል እዮ።</p>
<p>Tuen takaisinperintä Tuen takaisinperintä tarkoittaa sitä, että Kela pyytää takaisin maksamiaan etuuksia silloin, kun niitä on maksettu liikaa. Takaisinperintä voi tapahtua esimerkiksi silloin, jos perheesi asumisessa, työskentelyssä tai tuloissa on tapahtunut muutoksia, joista et ole ilmoittanut Kelaan. Muutokset perheessä vaikuttavat maksettavien etuuksien määriin.</p>	<p><u>ምምላሰ ክፍሊት ደገፍ</u> ምምላሰ ክፍሊት ደገፍ ማለት ኬላ ካብቲ ክኸፍሎ ዝግብኣ ክፍሊት ንላዕሊ፣ ዝኸፈለካ ረብሓ ምስ ዝህሉ፣ ምምላሰ ክፍሊት ደገፍ ይብሃል። ምምላሰ ክፍሊት ደገፍ ከጋጥም ዝክእል፣ ንኣብነት ኣድሻ ንኬላ ዘይትሓበረ ለውጢ ኣብ ስድራ፣ ኣብ መንበሮ፣ ስራሕ ወይ እቶት ምስ ዝህሉ፣ እም ንኬላ ምስ ዘይትሕበር እዮ። ዝኸፍካ ዓይነት ለውጢ ኣብ ስድራ ምስ ዝህሉ፣ ነቲ ኬላ ዝኸፍሎ ዓቕን ብዝሒ ገንዘብ ይጸልዎ እዮ።</p>
<p>Eräpäivä Eräpäivä on laskun viimeinen maksupäivä. Jos et pysty maksamaan laskua viimeistään eräpäivänä, voit yrittää sopia uudesta eräpäivästä laskun lähettäjän kanssa.</p>	<p><u>መወዳእታ ክፍሊት ዕለት</u> መወዳእታ ክፍሊት ዕለት ማለት፣ እቲ ዝኸፈል ሕሳብ ዝኸፈለሉ ናይ መወዳእታ ዕለት ማለት እዮ። ኣብቲ ሕሳብ ክኸፍሉሉ ዝግብኣ ዕለት ክትከፍሎ እንተ ዘይክኢልካ፣ ምስቲ ለኣኺ ክፍሊት ዝኸፍካ ትካል፣ ኣድሻ መወዳእታ ክፍሊት ዕዳኻ ትኸፍሉሉ ዕለት ክሰደልካ፣ ክትሓትትን ክትሰማማዕን ትኸእል ።</p>
<p>Maksumuistutus / maksukehoitus Maksumuistutus tai maksukehoitus on laskun perijän lähettämä kirjallinen ilmoitus laskun maksajalle siitä, ettei laskua ole maksettu eräpäivään mennessä. Voit saada useampia muistutuksia silloin, jos et ole maksanut laskua. Jokainen muistutuskirjeen lähettäminen maksaa ja näin myös laskun kokonaissumma kasvaa.</p>	<p><u>መዘኻኸሪ ዘይተኸፍሉ ዕዳ/ወኸሳ ዘይተኸፍሉ ዕዳ</u> መዘኻኸሪ ዘይተኸፍሉ ዕዳ ወይ ወኸሳ ዘይተኸፍሉ ዕዳ ማለት፣ ተኸፋሊ ኣካል ንብዓል ዕዳ፣ ኣብቲ ዕድኡ ክኸፍሉሉ ዝግብኣ ግዜ ከም ዘይክፈሎ ንምሕባር ዝሰደሉ ጽሑፋዊ ደብዳቤ እዮ። ደብዳቤ መዘኻኸሪ ዘይተኸፍሉ ዕዳ ብተደጋጋሚ ክመጸካ ይኸእል እዮ። ነፍሲ ወከፍ ዝለኣኸልካ መዘኻኸሪ ደብዳቤ ዝኸፈሎ ኮይኑ፣ እዚ ድማ ነቲ ዕዳኻ የብዝሓ ማለት እዮ።</p>
<p>Maksuhäiriömerkintä / luottotietomerkintä Suomessa on koko maan laajuinen rekisteri, johon kirjataan maksuhäiriömerkintöjä. Maksuhäiriömerkintä syntyy, jos et maksa laskua muistutuksista huolimatta. Maksuhäiriömerkintä voi tehdä elämästä vaikeaa, esimerkiksi asunnon tai puhelinliittymän saaminen voi olla vaikeaa.</p>	<p><u>መዝገብ ዘይተኸፍሉ ዕዳ/ምልክት ዘይተኸፍሉ ዕዳ</u> አብ ፊንላንድ ሙሉእ ሃገር ዘጠቓልል መዝገብ ኣሎ፣ ኣብዚ መዝገብ ድማ ዘይተኸፍሉ ዕዳ ዘለዎም ሰባት ይምዘገቡ። መዝገብ ዘይተኸፍሉ ዕዳ ዝፍጠር ኣደ ሰብ መዘኻኸሪ ክፍሊት ተሰዲድሉ ክንሱ ዕድኡ ከይክፈል ምስ ዝገድፎ እዮ። ምልክት ዘይተኸፍሉ ዕዳ ዘለዎ ሰብ ኣብ ህይወቱ ብዙሕ ሽግር ክሰዕብሉ ይኸእል። ንኣብነት ዝ ክትካረ ይኹን ኣገልግሎት መሰር ተሌፎን ክትረክብ ኣዝዮ ኣሽጋሪ ክኸውን ይኸእል።</p>
<p>Maksusuunnitelma Maksusuunnitelma tehdään silloin, jos on syntynyt velkaa, eikä velkaa voi maksaa kerralla kokonaan pois. Maksusuunnitelmassa sovitaan velkaa perivän osapuolen kanssa siitä, miten velka maksetaan takaisin osissa. Jos esimerkiksi Kela on maksanut sinulle liikaa etuutta, se perii liikaa maksetut etuudet takaisin. Jos et pysty kerralla maksamaan velkaa takaisin, voit sopia takaisinmaksusta Kelan kanssa eli tehdä maksusuunnitelman Kelan kanssa.</p>	<p><u>መደብ ኣክፋፋል ክፍሊት</u> እዚ መደብ ኣክፋፋል ክፍሊት፣ እንተ ደኣ ዕዳ ሃልዮካ እም ዕዳኻ ብሓደ ጠቕሊልካ ክትከፍሎ ዘይክኢልካ፣ መደብ ኣክፋፋል ይግበረልካ። መደብ ኣክፋፋል ክፍሊት፣ ኣብ መንጎ ክፋልን ተከፋልን ዝግበር ናይ ኣክፋፋል ስምምዕ እዮ። ንኣብነት ኬላ ካብቲ ዝግብኣካ ንላዕሊ ረብሓ እንተ ክፈሉካ፣ ብጌጋ ዝተኸፈልካዮ ገንዘብ፣ ክትመልሱ ኣብ ዝሓተተካ ግዜ፣ እም ኩሉ ብሓደ ክትከፍሎ እንተ ዘይክኢልካ፣ ኣክፋፋል ክግበረልካ፣ እዚ ውዕል መደብ ኣክፋፋል ምስ ኬላ ትኣትዉ ማለት እዮ።</p>

14

Rahoitus

TURVAPAikka-,
MAAHANMUUTTO- JA
KOTOUTTAMISRAHASTO

Euroopan unionin tuella

Yhteistyössä

www.sininauhasaatio.fi